

Raadsinformatieavond 27 oktober 2015

Vernieuwing armoedeaanpak

Voorzitter	Brechtje Paardekooper																																														
Tijd	19.30 – 20.55 uur																																														
Zaal	Raadzaal																																														
Soort Bijeenkomst:	Bespreken raadsvoorstel																																														
Werkvorm bijeenkomst	Regulier																																														
Geagendeerd door:	Maarten van Ooijen (ChristenUnie), Marloes Metaal (CDA), Heleen De Boer (GroenLinks), Roelant Rollingswier (D66), Nicole van Gemert (SP), Ruben Post (PvdA)																																														
Doel van de bijeenkomst	De raad hoort graag de mening van betrokkenen																																														
Betrokken ambtenaren	<table> <tr> <td>Sabine Quak</td><td>Werk en Inkomen</td></tr> <tr> <td>Bas Stam</td><td>Werk en Inkomen</td></tr> <tr> <td>Babette Viegen</td><td>Werk en Inkomen</td></tr> <tr> <td>Jantiena Assies</td><td>Werk en Inkomen</td></tr> </table>	Sabine Quak	Werk en Inkomen	Bas Stam	Werk en Inkomen	Babette Viegen	Werk en Inkomen	Jantiena Assies	Werk en Inkomen																																						
Sabine Quak	Werk en Inkomen																																														
Bas Stam	Werk en Inkomen																																														
Babette Viegen	Werk en Inkomen																																														
Jantiena Assies	Werk en Inkomen																																														
Meepraters	<table> <tr><td>Danielle uit Utrecht</td><td></td></tr> <tr><td>Kay Neven</td><td>VoedselbankPlus</td></tr> <tr><td>Rob Maan</td><td>Stadsgeldbeheer</td></tr> <tr><td>Kees van Oosten</td><td>Klimaatpartij</td></tr> <tr><td>Eveline Schell en Hilde Lorier</td><td>Stichting Leergeld Utrecht</td></tr> <tr><td>Martijn van Andel</td><td>Clëntenraad Wmo Utrecht</td></tr> <tr><td>Annelies Neutel</td><td>Stg Ubuntuhuis en ATD Vierde Wereld</td></tr> <tr><td>Roos Hoelen</td><td>Solgu</td></tr> <tr><td>Ad Tourne</td><td>Bewonersplatform Overvecht</td></tr> <tr><td>Valeria Sciascera</td><td>U-2B Heard!</td></tr> <tr><td>B.J.M de Leest en M. Rutten</td><td>Zumpolle advocaten</td></tr> <tr><td>Christien Hidding</td><td>Klëntenraad W&I</td></tr> <tr><td>Rob Maan</td><td>Stadsgeldbeheer van stichting De Tussenvoorziening</td></tr> <tr><td>Willem van de Zandschulp</td><td>COSBO–Stad–Utrecht</td></tr> <tr><td>Tonio Bozelie</td><td>Armoedplatform</td></tr> <tr><td>Nico van Belzen</td><td></td></tr> <tr><td>Inge Mans</td><td>werkgroep Ban de Armoede</td></tr> <tr><td>Irma van den Hondel</td><td>Arminarminactie</td></tr> <tr><td>Claudia Brugman</td><td></td></tr> <tr><td>Jan Jaap Ruiter</td><td>HDGU</td></tr> <tr><td>Jules van Dam</td><td>Armoedecoalitie</td></tr> <tr><td>Marry Mos</td><td>Armoedecoalitie</td></tr> <tr><td>Els Swerts</td><td>Armoedecoalitie</td></tr> </table>	Danielle uit Utrecht		Kay Neven	VoedselbankPlus	Rob Maan	Stadsgeldbeheer	Kees van Oosten	Klimaatpartij	Eveline Schell en Hilde Lorier	Stichting Leergeld Utrecht	Martijn van Andel	Clëntenraad Wmo Utrecht	Annelies Neutel	Stg Ubuntuhuis en ATD Vierde Wereld	Roos Hoelen	Solgu	Ad Tourne	Bewonersplatform Overvecht	Valeria Sciascera	U-2B Heard!	B.J.M de Leest en M. Rutten	Zumpolle advocaten	Christien Hidding	Klëntenraad W&I	Rob Maan	Stadsgeldbeheer van stichting De Tussenvoorziening	Willem van de Zandschulp	COSBO–Stad–Utrecht	Tonio Bozelie	Armoedplatform	Nico van Belzen		Inge Mans	werkgroep Ban de Armoede	Irma van den Hondel	Arminarminactie	Claudia Brugman		Jan Jaap Ruiter	HDGU	Jules van Dam	Armoedecoalitie	Marry Mos	Armoedecoalitie	Els Swerts	Armoedecoalitie
Danielle uit Utrecht																																															
Kay Neven	VoedselbankPlus																																														
Rob Maan	Stadsgeldbeheer																																														
Kees van Oosten	Klimaatpartij																																														
Eveline Schell en Hilde Lorier	Stichting Leergeld Utrecht																																														
Martijn van Andel	Clëntenraad Wmo Utrecht																																														
Annelies Neutel	Stg Ubuntuhuis en ATD Vierde Wereld																																														
Roos Hoelen	Solgu																																														
Ad Tourne	Bewonersplatform Overvecht																																														
Valeria Sciascera	U-2B Heard!																																														
B.J.M de Leest en M. Rutten	Zumpolle advocaten																																														
Christien Hidding	Klëntenraad W&I																																														
Rob Maan	Stadsgeldbeheer van stichting De Tussenvoorziening																																														
Willem van de Zandschulp	COSBO–Stad–Utrecht																																														
Tonio Bozelie	Armoedplatform																																														
Nico van Belzen																																															
Inge Mans	werkgroep Ban de Armoede																																														
Irma van den Hondel	Arminarminactie																																														
Claudia Brugman																																															
Jan Jaap Ruiter	HDGU																																														
Jules van Dam	Armoedecoalitie																																														
Marry Mos	Armoedecoalitie																																														
Els Swerts	Armoedecoalitie																																														
Portefeuillehouder(s)	Victor Everhardt																																														
Aanwezige griffiemedewerker(s)	Petra de Graaff																																														
Programma	Meepraters aan het woord Vragen raadsleden																																														
Vervolg	De gemeenteraad debatteert over dit onderwerp tijdens de vergadering van de commissie: Mens & Samenleving van 29 oktober 2015.																																														

Raadsinformatieavond 27 oktober 2015

Onderwerp en doel van de bijeenkomst

De gemeente wil haar armoedeaanpak vernieuwen. De raad is blij dat er minder regelingen komen. De raad heeft wel vragen over de andere verdeling van geld. Van organisaties en ervaringsdeskundigen vernemen raadsleden graag hun mening of standpunt. Bij deze bijeenkomst bent u welkom als meeprater.

Motivatie

Voor de herijking van het armoedebeleid waren een aantal uitgangspunten: vereenvoudiging en minder regelingen, maar niet minder geld voor de mensen die het betreft. Het huidige voorstel biedt in elk geval minder regelingen: van 8 naar 4. Het totale budget blijft gelijk, maar het geld wordt wel anders verdeeld. Een aantal structurele regelingen (zoals het Woonlastenfonds) wordt vervangen door incidentele regelingen (vooral het life event budget). Dit wordt gekoppeld aan meer preventie, waardoor het college verwacht dat uiteindelijk minder mensen in de problemen komen. Partijen horen graag van organisaties en ervaringsdeskundigen of zij het optimisme van het college delen en hoe zij in het algemeen aankijken tegen de voorgestelde wijzigingen van het armoedebeleid.

Bijdragen

Danielle uit Utrecht

Als je de armoede wil aanpakken. Zullen de hulpverleners van Utrecht opnieuw kennis moeten maken met elke cliënt. En aan hun moeten vragen. Wie ze zijn en wat ze denken wat ze nodig hebben. Zonder eerst daar dossiers op te vragen of daar. zo zal de cliënt zich gehoord voelen. En groeien. Wat elke mens heeft behoefte aan een hulpverlener die niet oordeelt. De cliënt kan daardoor eerlijk zijn. Heeft weer vertrouwen in het leven en in zichzelf. En ook als de hulpverlening stopt zal de cliënt op eigen benen kunnen staan.. Het plan van aanpak om de armoede te stoppen. Is een nieuwe start. Niet alleen vanuit de cliënt maar ook vanuit de hulpverlener. Maak opnieuw kennis.

Elk mens in Nederland heeft een eigen ik. Die ik weet echt wel wat diegene nodig heeft. Begin hulpverlening zonder oordeel.. De cliënt zal de hulpverlener vertrouwen.. En de samen werking zal beter uitpakken als nu. Elk mens heeft een droom Of wat hij ik zij later worden wil.. Ook als de cliënt dan zonder hulpverlening door het leven gaat zullen ze er met plezier aan terug denken En in zichzelf geloven En zo een bijdrage leveren aan de maatschappij Elk mens is uniek, en kan niet in een categorie neergezet worden.. Armoede komt vanuit het hart. Deze mensen zijn vergeten wat ze waard zijn.

Kay Neven, VoedselbankPlus

De voedselbanken vervullen een niet meer weg te denken functie in Utrecht. Er zijn 9 wijkgerichte initiatieven waar vrijwilligers 1300 mensen voorzien van 600 pakketten. De Tussenvoorziening verzorgt jaarlijks de coördinatie, opslag en logistiek voor zo'n 30.000 pakketten. Ook de afstemming met de (financiële) hulpverlening wordt door de Tussenvoorziening verzorgd. Daarmee bewerkstelligen we dat mensen die een voedselpakket nodig hebben, hun eigen situatie ter hand kunnen nemen en niet blijvend afhankelijk zijn van een voedselpakket. De kosten van de coördinatie en logistiek van de voedselpakketten en de afstemming met de hulpverlening bedragen circa € 100.000 per jaar. De gemeente betaalt hiervan de helft. Voor de andere helft nemen wij het risico en zoeken we jaarlijks financiering via giften en fondsen. We merken dat het aantrekken van deze middelen steeds moeilijker gaat. Voedselbanken worden gewoon en fondsen willen niet opgaan voor structurele financiering. Bovendien neemt de organisatie en begeleiding van de uitgiftepunten toe: • De negen uitgiftepunten hebben ieder een eigen werkwijze. De organisatie- en opslagcapaciteit groeit uit zijn jasje en er ontstaat steeds meer behoefte aan een centrale(re) aanpak. • Bij de voedselbanken werken ruim 130 vrijwilligers waaronder vrijwilligers met specifieke kennis (bijvoorbeeld op het gebied van voedselveiligheid, logistiek en financiële begeleiding). De werving, coördinatie en begeleiding van vrijwilligers

Raadsinformatieavond 27 oktober 2015

vraagt steeds meer tijd en afstemming. • De PLUS van VoedselbankPLUS is de sociaal juridische dienstverlening. Deze dienstverlening is essentieel omdat veel deelnemers zonder financiële hulp niet uit de armoedespiraal kunnen komen. De gemeente kondigt in het armoedebeleid 2016–2019 (Utrecht Inclusief) aan dat ze met ons op zoek wil naar alternatieve financiering vanaf 1 januari 2017. Komend jaar worden we gevraagd om deel te nemen aan de pilot alternatieve stimuleringsvormen. Uiteraard willen wij hier met aandacht en energie aan deelnemen. Onze jarenlange inzet om zelfstandig middelen bijeen te brengen en het teruglopende animo van fondsen, laat echter zien dat succes niet zo maar gegarandeerd is. De gemeente geeft aan dat ze ons in 2017 niet lukraak wil laten vallen als onvoldoende alternatieven worden gevonden. Waar nodig kunnen we vanaf 2017 een beroep doen op het stimuleringsfonds. Dit klinkt mooi, maar tegelijkertijd wil de gemeente zich niet vastleggen. Wij maken ons zorgen om de continuïteit van de voedselbanken. We zouden graag zien dat de gemeenteraad het College vraagt een garantstelling af te geven voor het geval er onvoldoende middelen bij elkaar worden gebracht. Uiteraard zullen wij ons uiterste best doen om alternatieve financiering te zoeken. De armoede in Utrecht gaat ons aan het hart. Met deze brief vragen we jullie steun voor een garantstelling, zodat sociaal kwetsbare burgers ook in de toekomst kunnen rekenen op een voedselpakket en de vele vrijwilligers hun werk kunnen voortzetten

Rob Maan, Stadsgeldbeheer

Aandacht voor schulden, kwaliteit schuldhelpverlening en benodigde capaciteit in de stad.

Goedenavond, Hierbij wil ik namens Stadsgeldbeheer reageren op de nota "Utrecht Inclusief". Wij hebben in de voorbereiding van deze nota, net als vele andere partijen in de stad, uitgebreid input kunnen geven. De samenwerking bij de totstandkoming van het nieuwe beleid is ons zeer goed bevallen. Over een aantal van de gemaakte keuzes hebben wij echter wel onze zorgen. Preventie & vroegsignalering. Stadsgeldbeheer onderschrijft de keuze voor preventie en voor de inzet op kinderen. Binnen Stadsgeldbeheer zijn veel gezinnen met kinderen in begeleiding waar een weekbudget van 50 of 60 euro voor een heel gezin geen uitzondering is. Dat is net voldoende om dagelijks eten op tafel te zetten. Maar er blijft met dit budget weinig tot niets over om te sparen of iets anders te betalen voor de kinderen. Daarom is het goed dat de gemeente kiest voor een budget voor kinderen. Beperken betalingsachterstanden, dure huisuitzettingen en maatschappelijke opvang. Ook bij het plan om betalingsachterstanden eerder te gaan signaleren zien we goede mogelijkheden. Stadsgeldbeheer heeft goede ervaringen met het doorbetalen van de meest belangrijke vaste lasten zoals huur, energie, water en zorgverzekering. Ingrijpende en dure trajecten zoals woninguitzetting, afsluiting van energie en oplopende boetes bij zorgverzekering worden hiermee vaak voorkomen. Een belangrijk bijkomend effect is dat gezinnen in hun eigen omgeving kunnen blijven wonen en het gebruiken van dure crisisopvang en begeleid wonen plekken niet nodig is. Aandacht voor schulden. Stadsgeldbeheer onderschrijft dat het hebben van schulden "armoede in het kwadraat" is. Het oplossen van problematische schuldsituaties is dan ook terecht als speerpunt genoemd in deze nota. De aangedragen oplossingen voor de schuldenproblematiek lijken ons echter onvoldoende. Gezien de complexiteit van de financiële problematiek maken wij ons bijvoorbeeld zorgen over de mate waarin de gemeente de oplossingen zoekt door middel van het inzetten van vrijwilligers. Het geven van een goed financieel advies, het opzetten van een schuldenregeling en het zorgdragen voor het aanvragen en afmelden van de juiste toeslagen is vakwerk. Voor een deel van onze doelgroep geldt bovendien dat ook het beheren van hun inkomen vakwerk vereist. Verkeerde keuzes en adviezen brengen grote financiële risico's met zich mee. Ook onze professionals dienen regelmatig te worden bijgeschoold op nieuwe wetgeving en regelingen. • Kwaliteit en toegankelijkheid schuldhelpverlening. We vinden de kwaliteit van de financiële hulpverlening erg belangrijk. Als Stadsgeldbeheer hebben we onlangs een eerste onderzoek gedaan naar het slagingspercentage van alle schuldenregelingen die we sinds 2012 zijn gestart. Uit de eerste cijfers blijkt dat ongeveer 60% het schuldentraject inmiddels succesvol (schuldenvrij) heeft afgesloten, van 25% loopt de regeling nog. Bij ongeveer 15% is de regeling helaas niet tot een goed einde gebracht. Een ander belangrijk kwaliteitsaspect is de toegankelijkheid van schuldregelingen. Landelijke cijfers laten zien dat slechts een fractie van de mensen

Raadsinformatieavond 27 oktober 2015

met problematische schulden in een schuldregeling komt. De redenen hiervoor zijn divers: niet oplosbare schulden, te weinig motivatie, een fraude aantekening of een te groot beroep op eigen verantwoordelijkheid van burgers die dit niet altijd kunnen waarmaken. De consequenties zijn altijd groot, deze mensen blijven met schulden zitten, kunnen nauwelijks deelnemen aan de maatschappij en zitten in een uitzichtloze situatie. Benodigde capaciteit schulphulpverlening in de stad De inzet op advies, preventie en toeleiding naar een schuldregeling bij W&I of Stadsgeldbeheer verheugt ons in het algemeen; een goede zaak. We moeten immers niet accepteren dat een deel van de samenleving 'maar met schulden moet leren leven' daar waar er wel schuldregelingen mogelijk zijn. Deze inzet op toeleiding naar een schuldregeling maakt ook dat wij verwachten dat er meer behoefte zal zijn aan trajecten schuldhulpverlening in minnelijke of wettelijke vorm. Voor zo'n schuldregeling kan men terecht bij 2 organisaties in de stad: W&I en Stadsgeldbeheer. De capaciteit bij deze organisaties is de afgelopen jaren echter afgenomen, en wat betreft Stadsgeldbeheer geldt dat ook in 2016 een krimp plaats zal vinden. Wij pleiten daarom voor uitbreiding van het aantal trajecten schuldhulpverlening. Ook voor de uitstroom uit de Maatschappelijke Opvang is voldoende trajecten schuldhulpverlening van eminent belang. Zonder afbetalingsregeling met de corporatie is herhuisvesting onmogelijk. Verder denkt Stadsgeldbeheer dat er goede mogelijkheden zijn om de kosten van beschermingsbewind te beperken. We hebben hier concrete voorstellen voor die we al met W&I hebben besproken. De gemeente zou kunnen overwegen om cliënten die momenteel naar beschermingsbewind verwezen worden een alternatief traject aan te bieden waarbinnen dezelfde dienstverlening wordt aangeboden maar waarmee de gemeente ook hardere afspraken kan maken over instroomcriteria, doorlooptijden en het aanleren van vaardigheden om je eigen financiën te kunnen beheren. Wij zijn graag bereid om hier verder over mee te denken. Doorbreken van complexe systemen Als Stadsgeldbeheer zien we dagelijks voorbeelden hoe de complexiteit van regelingen en procedures de cliënten kunnen verwarren en verlammen. Waar mogelijk proberen we bij knelpunten in overleg te treden met W&I en tot een goede oplossing voor de cliënt te komen. Wat de lobby richting het rijk betreft: hierin probeert Stadsgeldbeheer vooral de belangen van cliënten met weinig financiële mogelijkheden te behartigen. We werken hierin nauw samen met W&I en onze branche organisatie de Federatie Opvang. We zijn bijvoorbeeld bezig met het opzetten van een fonds waarmee we ruimte kunnen maken om knelpunten rondom schuldenregelingen op te lossen en werken samen met het Goed Gieren fonds aan oplossingen rondom de CJIB boetes. Impact afschaffing huidige regelingen Als laatste willen we nog iets zeggen over de impact van het afschaffen van de huidige regelingen voor onze doelgroep; Verreweg de meeste impact heeft de geleidelijke afbouw van het woonlastenfonds. We merken nu al dat de eenmalige woningaanbiedingen voor onze cliënten gepaard gaan met steeds hogere huren en dus minder leefgeld. Verder zien we op stedelijk niveau twee problemen ontstaan: – De komende jaren zullen ongeveer 400 huishoudens die nu in te dure woningen wonen geherhuisvest moeten worden in goedkope sociale huurwoningen. Hierdoor ontstaat er een grote druk op de woningvoorraad goedkopere huurwoningen en een risico op langere wachttijden voor andere groepen zoals bijvoorbeeld cliënten die op een dure plek binnen de maatschappelijke opvang verblijven. – Cliënten die komende tijd uit de maatschappelijke opvang uitstromen, krijgen dure huurwoningen aangeboden. Zij hebben meestal een laag inkomen. Als het Woonlastenfonds voor deze groep op slot gaat, zal het risico op terugval in dakloosheid toenemen. – Algemeen geldt dat het verkrijgen van een goedkope huurwoning veel langer zal gaan duren aangezien het aantal beschikbare woningen voor minima met de afschaffing van het woonlastenfonds afneemt. Aangezien nog erg onduidelijk is hoe de nieuwe regelingen bij life events er gaan uitzien, weten we eigenlijk niet waar we JA of NEE op gaan zeggen. Wij dank u voor deze gelegenheid tot inspraak en wensen u veel wijsheid bij de verdere besluitvorming over armoedebeleid.

Kees van Oosten, Klimaatpartij

Nieuw armoedebeleid is gewoon bezuiniging

Klimaatpartij

Raadsinformatieavond 27 oktober 2015

De essentie van het 'nieuwe armoedebeleid' is dat armen moeten leren om zichzelf uit hun armoede te bevrijden. Dat is goedkoper voor de gemeente. Structurele steun zou de prikkel wegnemen om de eigen situatie te verbeteren: werk zoeken en nog zuiniger te leven.

Geen woord over de groeiende ongelijkheid van inkomens ook in Nederland. Terwijl de minima er sinds 1980 steeds verder op achteruit zijn gegaan om de mensen die al goed verdienden nog beter te kunnen laten verdienen. Geen woord over de crisis, over de nog steeds groeiende werkloosheid en over vluchtelingen. Dat mensen doordat je ze nog armer maakt eerder werk vinden en leren met minder toe te kunnen is een kapitalistische drogreden die erbij wordt gehaald om op de allerarmsten te kunnen bezuinigen. Waar het werkelijk bij het 'nieuwe armoedebeleid' van dit college om gaat is de vrees dat regelingen als Woonlastenfonds, Sociale kredietverlening, Individuele inkomenstoeslag (voor langdurige armoede) en de regeling voor ouderen onbetaalbaar worden als alle rechthebbenden (en alle rechthebbenden die er nog bijkomen) daarvan gebruik van zouden maken. Daarom worden ze afgeschaft. Wat moet je doen zonder maandelijkse tegemoetkoming (Woonlastenfonds) in de kosten van huur? Welnu, nu dan zoek je toch een goedkopere huurwoning en dan maak je toch even flink wat kosten voor een verhuizing? Alsof goedkope huurwoningen in Utrecht nog te krijgen zijn. Met instemming van D66 en GroenLinks zijn er daar duizenden van gesloopt en vervangen door koopwoningen in het kader van De Utrechtse Opgave en Utrecht Vernieuwt. En met instemming van een SP-wethouder worden complexen sociale huurwoningen verkocht aan investeerders om er vrij sector huur of koop van te maken (Zie Kanaleneiland). Wethouder Everhardt benadrukte dat het budget voor leniging en bestrijding van armoede niet omlaag zou gaan. Dat is niet waar. Voor armoedebestrijding wordt voor 2016 14,372 miljoen uitgetrokken en dat wordt teruggebracht naar 14,053 miljoen in 2019, terwijl de kosten van levensonderhoud voortdurend toenemen en er steeds meer arme mensen bijkomen. Het college wil in 2017 ook nog de subsidie op de voedselbanken afschaffen. In Nederland leven volgens Eurostat inmiddels 2.8 miljoen mensen in armoede. Ze kunnen hun huur en energie niet meer betalen zonder zich (verder) in de schulden te steken en ze hebben niet genoeg geld om voldoende en gezond te eten. En wat is volgens dit college de oplossing? die mensen moeten minder structurele financiële steun krijgen om te overleven want dat zou de prikkel wegnemen om er zelf wat aan te doen. En het zou de kosten van de leniging en bestrijding van armoede volgens het college onbetaalbaar maken. De gemeente geeft 50 miljoen uit voor de ondergrondse parkeergarage onder het Jaarbeurs-plein, tientallen miljoenen worden er uitgegeven om de verliezen te dekken van het Muziek-paleis, tientallen miljoenen om de Tour de France naar Utrecht te halen, nog eens 50 miljoen om een lawaaiige en stinkende snelweg van de NRU te maken. De gemeente zou met gemak het bedrag dat aan bestrijding van armoede wordt uitgegeven (14,372 miljoen) kunnen verdubbelen als er minder geld uitgegeven zou worden aan prestige projecten, elite cultuur en

aan autobereikbaarheid. Maar daar voelen in elk geval de college partijen niets voor. Waarom is er zo weinig verzet tegen het 'nieuwe armoedebeleid'? De nadruk die in dat beleid wordt gelegd op het initiatief dat de armen zelf moeten nemen om zich van de armoede te bevrijden en werk te vinden biedt handenvol werk aan instellingen en professionele hulpverleners die die armen daarbij moeten helpen (hulp waarvan financiële steun vaak afhankelijk worden gemaakt). Als het geld dat bij die instellingen en professionele hulpverleners terecht komt (pakweg 1/3 van het hele budget) nu eens uit gegeven zou worden aan de armen zelf dan zou er niet op structurele steun aan armen bezuinigd hoeven worden.

Waar het college helemaal niet bij stil staat is dat de voorgestelde bezuiniging helemaal geen echte bezuiniging is. Er worden wat regelingen geschrapt en dat scheelt kosten voor de uitvoering. Maar daarvoor komen de 'life-events' in de plaats. Om deze regeling uit te voeren moet er weer heel veel over 'life-events' nagedacht worden. Wanneer daar precies sprake van is en hoeveel er bij elke van de life-events moet worden uitgekeerd, wanneer je daar wel of niet voor in aanmerking komt en wat je moet doen om daarvoor in aanmerking te komen. Het is een nieuwe regeling waar ervaring mee moet worden opgedaan. Dat betekent weer een hele stapel beleidsnotities waarvan de kosten moet worden opgebracht door ze niet ten goede te laten komen aan uitkeringsgerechtigden. Kortom, de Klimaatpartij ziet niets in het collegevoorstel omdat het

Raadsinformatieavond 27 oktober 2015

een verkapte maatregel is om te bezuinigen. Wij pleiten voor minstens een verdubbeling van het budget aan voor ar-moedebestrijding wordt besteed en pleiten juist voor meer structurele inkomenssteun.

Kees van Oosten, 27-10-2015

Eveline Schell en Hilde Lorier, Stichting Leergeld Utrecht

De nieuwe armoede aanpak voorziet voor Leergeld in het stopzetten van de jaarlijkse subsidie. Dit heeft voor Leergeld grote consequenties. Wij willen de raadsleden inzicht geven in deze gevolgen en hen overtuigen van de bezuiniging af te zien.

Geachte voorzitter, geachte leden van de gemeenteraad

Dank voor deze gelegenheid tot het geven van een reactie op de plannen van de vernieuwde armoede aanpak. Ondanks onze betrokkenheid bij de het tot stand komen van deze plannen, werden wij onaangenaam verrast dat de meerjarige subsidie van Stichting Leergeld wordt stop gezet ten gunste van een nieuw stimuleringsfonds voor maatschappelijke initiatieven.

Wat doet Stichting Leergeld Utrecht?

Stichting Leergeld is een stichting die tot doel heeft ervoor te zorgen dat alle kinderen tot 18 jaar in Utrecht kunnen meedoen aan voorzieningen en activiteiten die gerelateerd zijn aan onderwijs, sport en cultuur.

Concreet betekent dit dat Stichting Leergeld kinderen helpt aan computers voor het huiswerk op de middelbare school (onmisbaar tegenwoordig), fietsen (om naar school aan de andere kant van de stad te fietsen) en schoolkosten. Daarnaast zijn wij vaste partner van het Jeugd Sport Fonds en het Jeugd Cultuur Fonds.

Hulp van Stichting Leergeld is nooit een recht, wij onderzoeken de mogelijkheden om mensen te helpen naar zelfredzaamheid door een (eenmalig) duwtje in de rug. Leergeld is in staat om met een klein budget op maat hulpverlening te bieden en wordt als noodhulp alleen gegeven als alle voorliggende voorzieningen uitgeput zijn, naar menselijke maat en zonder bureaucratische regels.

Wat Leergeld uniek maakt is dat wij elk gezin dat zich bij ons meldt, thuis bezoeken.

Dat heeft een aantal voordelen:

- zo kan ter plekke worden beoordeeld of de aanvraag terecht is en in welke context een aanvraag is ingediend;
- er is vaak sprake van meervoudige, complexe, risicovolle problematiek, waarbij we de gezinnen actief kunnen doorverwijzen naar voorliggende voorzieningen;
- we kunnen hulp op maat bieden en diegenen steunen die de hulp het hardste nodig hebben;
- we leren de doelgroep door-en-door kennen zodat we ook in meer algemene zin bij kunnen dragen aan beleidsontwikkeling voor de doelgroep;

In dat huisbezoek zit de meerwaarde van onze Stichting. Dat kan de gemeente niet: een gemeente kan alleen categorale regelingen instellen die gevoelig zijn voor bezwaar en beroep. Hoewel onze ondersteuning vaak kleine bedragen betreft, zou uitvoering door de gemeente leiden tot excessief hoge uitvoeringskosten. U heeft ons dus gewoon nodig.

In de woorden van onze oud burgemeester Annie Brouwer- Korf :

“ Stichting Leergeld is het matras onder het vangnet.”

Onze fondsen

Raadsinformatieavond 27 oktober 2015

Stichting Leergeld ontvangt €50.000,- subsidie van de gemeente Utrecht. Met deze bijdrage financiert de Stichting de inzet van 0,8 fte coördinatie. De hulp die Stichting Leergeld Utrecht verstrekt is voor 100% afkomstig van goede doelenfondsen en sponsors. Dat betekent dat voor elke euro subsidie die onze Stichting ontvangt, ruim een euro naar de kinderen gaat.

Laat mij u iets toelichten over de werkwijze van de fondsen in deze sector:

- onze fondsen financieren niet of nauwelijks overhead kosten. Zij willen vooral activiteiten financieren die rechtstreeks de kinderen betrekken;
- uitgaande van de maximaal toegestane overhead bij de meeste fondsen zou Leergeld jaarlijks 3 x meer geld moeten ophalen om deze te bekostigen;
- het extra probleem van het vinden van fondsen in de armoede sector is dat we er weinig tegenover kunnen zetten. Weldoeners kunnen enkel teren op het gevoel dat ze iets bijdragen: Wij kunnen geen tegenprestatie bieden zoals bij een museum, theater of een orkest. De geholpen kinderen en gezinnen blijven veelal anoniem uit schaamte.

Stimuleringsfonds

Wij begrijpen goed dat de gemeente op zoek is naar flexibele afspraken met de partners rond armoede bestrijding in de stad. Leergeld wil ook zeker op zoek naar verbeteringen in onze werkwijze en meer samenwerken met andere partijen om ons concept te versterken of de overhead te verkleinen.

We begrijpen ook dat hierbij geen subsidie afspraken horen die in steen zijn gebeiteld. De realiteit is dat dit lastig is. Stichting leergeld is reeds erg 'lean en mean' en we werken met veel inzet van vrijwilligers. De veranderopdracht die het college voor zich ziet is enorm, onze verandercapaciteit is echter beperkt: elk uur dat we daar aan besteden gaat af van de beschikbare hulverlening aan de kinderen. Daarnaast voorzien wij dat bij jaarlijkse onzekerheid over een plek in het stimuleringsfonds de continuïteit van de hulpverlening door Leergeld in gevaar komt.

Kortom een besluit om Stichting Leergeld niet meer in de armoedebegroting op te nemen, betekent dat de stichting haar activiteiten moet gaan beëindigen en dat de stad daarmee een waardevolle voorziening verliest, waar met name schoolgaande kinderen uit arme gezinnen de dupe van zijn en daardoor minder ontwikkelkansen hebben.

Martijn van Andel, Cliëntenraad Wmo Utrecht

De Cliëntenraad Wmo wil de raad graag informeren over het belang van een goede ondersteuning bij 'Life Events'. Dat er in de nieuwe armoedeaanpak onder meer een handvat voor besteedbaar inkomen moet worden ontwikkeld. En dat de regeling Tegemoetkoming zorgkosten in de aankomende jaren moet worden gehandhaafd.

Geachte Raadsleden en toehoorders in deze zaal.

Goed om te lezen dat het College mensen bij een Life-Event extra wil ondersteunen om een armoedeval tegen te gaan. Realiseert de raad zich ook dat een chronische ziekte, verstandelijke of geestelijke beperking vaak een Event for life is, en dat continue aandacht voor extra ondersteuning hier vaak van toepassing is. Desalniettemin kan het 'Life-event' budget een uitkomst bieden voor wie tijdelijk een grotere financiële druk ervaart. Dit kan dus ook voorkomen bij mensen die geen U-pas regeling hebben, maar die qua besteedbaar inkomen wel onder die grens vallen. Kan het College hier geen werkzame oplossing voor ontwikkelen? Dat zonder al teveel hinder iemands situatie en besteedbaar inkomen wordt vastgesteld?

Raadsinformatieavond 27 oktober 2015

Daarnaast is het jammer om te lezen dat de Collectieve Ziektekosten Minima grotendeels betaald lijkt te worden uit de WTCG/CER gelden. Kunnen deze gelden niet beter aan de bestemde doelgroep worden besteed door de regeling Tegemoetkoming zorgkosten ook in 2016 (en verder?) toe te passen. Er zijn nu al rond de 4000 aanvragen voor dit budget. Als bijlage vindt u het advies over de Regeling tegemoetkoming zorgkosten van de Cliëntenraad Wmo Utrecht.

Bijlage: 1

Betreft: Advies Regeling tegemoetkoming zorgkosten

Geachte raadsleden,

Op 29 juni 2015 heeft u een korte kennisgeving ontvangen van de Cliëntenraad Wmo Utrecht (CR) dat deze na overleg met wethouder Jongerius instemt met de voorgestelde Regeling Tegemoetkoming zorgkosten 2015. In dit advies pleit de CR ervoor deze regeling ook in 2016 en verder toe te passen.

Zoals u weet heeft de CR er altijd op aangedrongen om Wtcg/CER gelden te gebruiken voor de doelgroep. Dus echt als een tegemoetkoming in de (zorg)kosten van mensen met een chronische ziekte of handicap. Want de verhoging van de eigen bijdragen van 33%, als gevolg van het wegvallen van de Wtcg-korting, was iets dat een groot deel van deze doelgroep direct merkte.

Tijdens de inspraak op de RaadsInformatieAvond van 30 september 2014 (zie <http://clienraadwmo030.blogspot.nl/2014/09/ria-wtcg-gelden-inspraaktekst.html>) pleit de CR al voor een tegemoetkoming in de zorgkosten voor de mensen die dit werkelijk nodig hebben. Dit houdt in dat ook mensen met een inkomen tot modaal voor de tegemoetkoming in aanmerking zouden moeten kunnen komen. Zij zouden immers door de hoge zorgkosten die zonder tegemoetkoming worden gemaakt in de praktijk ook op een minimum inkomen terecht komen. Daarnaast is het van belang dat er altijd naar besteedbaar inkomen wordt gekeken en niet alleen naar belastbaar inkomen. Dit onderscheid is moeilijk terug te vinden bij de voorgestelde toevoeging.

Verruim de mogelijkheid tot het aanvragen van deze Tegemoetkoming zorgkosten. Eén kwartaal is aan de krappe kant en bovendien zeer kort in verhouding met de benodigde publiciteit om bekendheid aan deze regeling te geven. Laat de regeling ook in 2016 en verder doorlopen en hanteer het principe van op=op voor de beschikbare gelden. Blijf de Wtcg/CER-gelden gebruiken voor de doelgroep.

Namens de Cliëntenraad Wmo Utecht,

Met hoogachting,
Martijn van Andel,
voorzitter.

Annelies Neutel , Stg Ubuntuhuis en ATD Vierde Wereld

De kennis van mensen die zelf armoede kennen moet erkend worden in de vorm van betaalde banen bij de gemeente. Het budget voor zowel de armoede-aanpak van de gemeente als voor individuele personen moet niet incidenteel, maar structureel omhoog. Armoede kan de mensen die erin leven niet volledig en eenzijdig aangerekend worden, niet-armen moeten hun beeld en denken over armoede gaan aanpassen.

Raadsinformatieavond 27 oktober 2015

Inspreektekst Raadsinformatieavond Armoedenota oktober 2015 Ubuntuhuis en ATD Vierde Wereld

Geachte raadsleden, Utrecht heeft zichzelf uitgeroepen tot eerste Mensenrechtenstad van Nederland bij de installering van het nationaal College voor de Rechten van de Mens in onze stad. Armoede is een schending van de mensenrechten. Armoede is geen noodlot of natuurwet, maar wordt gecreeerd door mensen en hun systemen en er kan ook door mensen een einde aan worden gemaakt. Mijn naam is Annelies Neutel, ik ben opbouwwerker in het Ubuntuhuis dat sinds 5 jaar bestaat en al meer dan 25 jaar betrokken bij de internationale mensenrechtenbeweging ATD Vierde Wereld. Toen ik Sociale Wetenschappen kwam studeren in Utrecht ging ik ook bij mensen van de straat in de leer, de wereld van dak- en thuisloosheid. Veel van wat ik ga zeggen heb ik van hen geleerd en van gezinnen die al generaties lang in armoede leven. Ik heb deze inspreektekst voorbereid met Grada Broek, die ik 12 jaar geleden leerde kennen toen zij in een daklozenopvang woonde. Zij is nu voorzitter van Stichting Ubuntuhuis, ook op de werkvloer werken we intensief samen. Wij geloven samen met ATD Vierde Wereld sterk in het ontwikkelen van partnerschap; samenwerking tussen de wereld van mensen in armoede en de wereld van mensen die zonder armoede zijn opgegroeid. De laatste jaren hebben wij ook de wereld van mensen zonder verblijfsrecht beter leren kennen in het Ubuntuhuis. Hoewel het armoedebelief alleen betrekking heeft op mensen die rechtmatig in Nederland verblijven, zien wij hoe ook bij deze groep het minimum aan rechten van de mens niet wordt gerespecteerd door de overheden. Door de bril van mensenrechten en de kennis van mensen in armoede, hebben wij de volgende opmerkingen over de armoedenota "Utrecht inclusief": 1) De ambtenaren hebben goed hun best gedaan in gesprek te gaan met mensen die zelf armoede kennen. Zij hebben snel begrepen dat armoede veel verder doorwerkt dan alleen op financieel gebied en dat de systeemwereld van instanties en regelingen ver af staat van de dagelijkse realiteit van armoede. In de nota wordt een aantal keren aangegeven dat ervaringsdeskundigen een rol zullen krijgen in het meedenken over of de uitvoering van delen van de nieuwe aanpak. Diezelfde ervaringsdeskundigen hebben in het voortraject duidelijk gepleit voor het betaald aanstellen van meerdere ervaringsdeskundigen binnen de gemeente. De gemeente zou het voortouw kunnen nemen en zo alvast ervaring opdoen in bovengenoemd partnerschap: verschillende leefwerelden die wederzijds van elkaar kunnen leren door samenwerking in de praktijk. Elke ambtenaar een duo-partner: samen 1 functie uitoefenen. Dit partnerschap ontwikkelen vraagt een langdurige, structurele inzet omdat ook de kloof tussen de verschillende werelden zich al zo langdurig heeft ontwikkeld. Uiteindelijk zal de rol van ervaringsdeskundigen niet alleen betrekking hebben op de aansluiting naar de leefwereld, maar vooral ook die van kritische blik op het systeem. Pas als het systeem zich gaat aanpassen aan de schrijnende realiteit van armoede, zal er daadwerkelijk iets veranderen en verbeteren. Dus: a – neem de kennis van mensen in armoede echt serieus en creëer betaalde duo-banen binnen de gemeente en b – investeer in het opleiden van ervaringsdeskundigen door 4 opleidingsplekken te financieren zoals ook de gemeente Amsterdam heeft gedaan. 2) Al aan het begin van de nota wordt gesproken over "inwoners van Utrecht die moeite hebben met rondkomen". Het gaat hier niet over u, raadsleden, of over de wethouders, ambtenaren en burgemeester. Toch zouden we willen stellen dat de gemeente moeite heeft met rondkomen, soms domme keuzes maakt en verkeerde prioriteiten stelt, er is sprake van korte termijn denken en tunnelvisie. Misschien is zelfs van sommigen het IQ ietwat verlaagd door de schaarste aan tijd die u ervaart in uw drukke en actieve bestaan met politiek, een baan en privéleven. Ja...zo voelt dat als dat over je gezegd wordt. De inzichten van Sendhil Mullainathan en Eldar Shafir; (Schaarste – Hoe gebrek aan tijd en geld ons gedrag bepalen; Maven Publishing; 2013) gaan over schaarste, niet over arme mensen als groep. Ook schaarste aan tijd maakt dat er geen gelegenheid is beter overwogen beslissingen te nemen. Wat we moeten doen is de schaarste opheffen. Het inkomen van mensen in armoede is structureel te laag en pogingen om bij te verdienen worden afgestraft of onmogelijk gemaakt in plaats van gewaardeerd. Zolang niet de volledige informatie bekend is, wordt een uitkering niet toegekend of geblokkeerd alsof iedereen een buffer heeft om dat op te vangen. Juist mensen die niet de aanvullende zorgverzekering kunnen betalen, krijgen ook geen bijzondere bijstand omdat ze zich te licht verzekerd hebben. Jongeren die wel betaald werk hebben en nog thuis wonen, moeten hun familie gaan onderhouden in plaats van aan hun toekomst te kunnen werken. Ouders van wie de kinderen uithuis

Raadsinformatieavond 27 oktober 2015

zijn geplaatst ontvangen geen kinderbijslag meer, maar moeten wel een eigen bijdrage aan de opvang betalen, terwijl pleegouders een vergoeding krijgen. Voorbeelden van logica van mensen die geen armoede kennen. Het life-eventbudget gaat deze structurele fouten van het systeem niet veranderen en is dan ook geen serieuze preventieve aanpak van armoede. Het is een symplistisch pleistertje voor een grote open wond. Het kleine aantal life-events dat in aanmerking komt voor het ontvangen van een eenmalig vast bedrag doet geen recht aan de complexiteit en chaos van het leven in armoede. De vraag is of we echt willen investeren in mensen die niet vanzelfsprekend succesvol kunnen zijn op de arbeidsmarkt, of ook mensen die niet werken zichzelf mogen en kunnen scholen en ontwikkelen, of we vinden dat armoede een schending is van de rechten van de mens. Het zou verboden moeten worden om mensen minder dan 70,- euro leefgeld per week te laten overhouden. Zelf kunnen zorgen voor je voeding is een basaal mensenrecht. En waarom krijgen mensen zonder verblijfsrecht met een kamer van een opvangorganisatie wél leefgeld en mensen in de nachtopvang of op andere plekken niet? Dus gemeente en raadsleden: kijk nog eens goed naar uw budget en moet er niet structureel meer besteed worden aan het aanpakken van armoede? Waarom niet voor iedereen die meer dan 2 jaar op of onder de bijstands-grens leeft een spaarrekening openen met een jaarlijkse inleg van zeg € 750,- en bedenk face to face mét betrokkene wanneer en hoe deze buffer ingezet kan worden. 3) Het gebrek aan geld werkt langdurig door op heel veel gebieden; op schoolprestaties, op gezondheid, op gezonde huisvesting, op werkmogelijkheden, op gezinsrelaties. Op al deze gebieden zijn mensenrechten aan de orde. Het is frustrerend dat het alsmaar over geld moet gaan, terwijl juist mensen in armoede goed beseffen dat de meest wezenlijke dingen in het leven onbetaalbaar zijn en dat ook ieder mens van waarde is, iets wil kunnen betekenen voor anderen en in de wereld. Om het taboe op armoede te doorbreken zijn niet zozeer positieve associaties zoals creativiteit en duurzaamheid nodig, maar de erkenning dat het complexer is dan 'je houdt zelf je armoede in stand', de erkenning dat in het systeem van regelingen ook fouten worden maakt, de erkenning dat armoede een schending is van de Rechten van de Mens. Als we de schaarste opheffen en vooral veel meer gebruik gaan maken van de inzichten en kennis van mensen die langdurige armoede hebben gekend, kunnen we de sociale uitsluiting van volgende generaties voorkomen en zo daadwerkelijk bouwen aan een "inclusief Utrecht". Ik dank u voor uw aandacht.

Roos Hoelen, Solgu

Het Solgu vraagt aandacht voor de positie van chronisch zieken, langdurig zieken en mensen met een lichamelijk beperking. Utrecht 24 oktober 2014 Geachte leden van de raad, Hier onder de bijdrage van het Solgu betreffende de nota Utrecht Inclusief, Vernieuwing van de Utrechtse Armoedeaanpak 2016-2019, die zal worden behandeld tijdens de RIA op 27 oktober a.s. Om te beginnen ondersteunen wij de bijdrage van de Armoedecoalitie waar wij ook deel van uit maken. Het Solgu is van mening dat het nieuwe armoedebelief mogelijkheden biedt om de inkomenspositie van mensen met een chronische ziekte of beperking te verbeteren. Wel zijn er op bepaalde punten nog enkele zorgen die wij graag bij dezen met u willen delen. Het voorstel van het college om de collectieve ziektekostenverzekering te differentiëren en de mogelijkheid tot toegang te verhogen voor mensen met een inkomen tot 175% van de bijstandsnorm zal mits goed uitgevoerd zeker mogelijkheden bieden voor chronisch zieken en gehandicapten. . Wat ons zorgen baart is dat nog niet inzichtelijk is gemaakt wat chronisch zieken en beperkten werkelijk aan besteedbaar inkomen over houden na aftrek van alle vaste lasten en betaling van kosten veroorzaakt door ziekte en de daarbij behorende noodzakelijke behandeling. Naast de armoedemaatregelen hebben zij immers ook te maken met eigen bijdragen en stapeling van kosten. In 2015 hebben veel mensen van in de achterban van het Solgu te kennen gegeven dat de vergoeding die zij dit jaar kregen voor het wegvallen van WTCG en CER bij lange na de kosten niet dekte. Het aantal chronisch zieken dat zich meldt bij de voedselbanken stijgt al enige tijd. , Langdurig ziek worden wordt niet gezien als life event, terwijl dat wel degelijk invloed heeft op de inkomenspositie te weten verlies van inkomen en hogere zorgkosten, De groep mensen die meer dan 175% van de bijstandsnorm verdiende voordat men ziek werd, lijkt een extra kwetsbare groep te gaan worden. Voorlichting en vroegtijdige hulp lijken hier geen afdoende oplossing te bieden. Voorlichting voorkomt over het algemeen.

Raadsinformatieavond 27 oktober 2015

geen langdurige ziekte. Het Solgu wil u dan ook vragen: – De voorgenomen maatregelen door te rekenen op de effecten voor mensen met een chronische ziekte of beperking en daarbij niet alleen te kijken naar de hier in deze nota voorgestelde maatregelen, maar alle toenemende kosten voor mensen met een ziekte mee te nemen en de bijdrage die het life event budget hieraan wel en niet kan leveren. – Bij het vast stellen van beleid niet uit te gaan van het belastbare inkomen maar van het werkelijk besteedbare inkomen. Dat wat mensen werkelijk kunnen uitgeven bepaalt hun levensstandaard en gezondheid. Zeker bij chronisch zieken en gehandicapten moet er alles aan gedaan worden om de broze gezondheid geen onnodige schade toe te brengen. – Tijdig een alternatief plan te ontwikkelen voor de inkomensgroep tot 175% van de bijstandsnorm, voor het geval de onderhandelingen met de zorgverzekeraars, die immers nog niet geheel zijn afgerond, deelname aan de gemeentepolis voor voornoemde groep toch onmogelijk maken. – Mensen die langdurig ziek worden toch te erkennen als doelgroep categorie voor het life event. – De aanvraagprocedure voor ondersteuning in het kader van het life event voor mensen met een chronische ziekte of beperking zo eenvoudig mogelijk te houden. Deze doelgroep zal immers ieder jaar weer een beroep moeten doen op ondersteuning. Het Solgu wil u tenslotte graag wijzen op de bijzondere positie van chronisch zieken, langdurig zieken en gehandicapten binnen het armoede beleid. Het beleid lijkt zich vooral te richten op hulpverlening naar aanleiding van incidenten. Bij chronisch zieken is het geen sprake van een life event maar van a way of living. Waar bij andere de andere doelgroepen de situatie door interventie van buitenaf kan worden verholpen is dat bij de doelgroep van het Solgu niet het geval. Dat vraagt soms misschien om andere ondersteuning. Van uit het Solgu zullen wij vanzelfsprekend de ontwikkeling de vaststelling van het uit te voeren beleid m.b.t. het life event in 2017 op de voet volgen.

Ad Tourne, Bewonersplatform Overvecht

Gezien de omvang van armoede onder bewoners van Overvecht maken wij ons zorgen over het nieuwe armoedebeleid. Dat kent een aantal verslechtingen die wij voor bewoners in Overvecht slecht vinden uitpakken, zoals het stoppen van subsidie voor Voedselbank en Stichting leergeld. Hoewel wij het een goede zaak vinden dat er aandacht is voor de gevolgen m.b.t. armoede van Levensgebeurtenissen, lijkt de focus op Levensgebeurtenissen andere hoognodige vormen van steun te veel te verdringen.

Overvecht kent van alle Utrechtse wijken de meeste armoede. Het armoedebeleid van de gemeente is daarom van groot belang voor onze wijk. Wij proberen te beoordelen wat de keuzes voor een nieuw beleid betekenen voor de wijk en haar bewoners.

Dat is niet makkelijk. Want zoals ook uit de nota Vernieuwing Armoedebeleid blijkt, is de problematiek van armoede complex, kent vele oorzaken en gezichten en is de beleving en het vermogen van mensen om er zelfredzaam mee om te gaan zeer divers.

Goed aan de nota is dat veel van deze complexiteit benoemd wordt. Daarmee wordt duidelijk dat er niet een paar simpele oplossingen zijn. Zo is duidelijk dat landelijke regels soms sterk bepalend zijn voor lokale speelruimte. Daarom is de externe lobby agenda, zoals gepresenteerd in de nota, waardevol. De 5 hoofdlijnen die als focus voor het nieuwe beleid geschets worden klinken ook plausibel. Inzet op schulden, preventie, vereenvoudiging van regels en systemen: evident dat op deze punten winst te halen is.

Maar wij schrokken van de uitwerkingen die daarna in beeld komen.

Aandacht voor 'Levensgebeurtenissen', wat daar mis kan gaan met veel risico's voor financiële ontsporing is evident belangrijk. Daar kan veel gebeuren in preventie, tijdig reageren en erger voorkomen. Zoals ook wordt benoemd in de tekst bij dit onderdeel. Zo is daar over gesproken in de voorbereidende consultatie (brede bijeenkomst in mei).

Raadsinformatieavond 27 oktober 2015

Maar het wordt nu gebruikt als een boemerang om bestaande ondersteuningsregelingen te schrappen. Het hele middenblok van financiële ondersteuningsmaatregelen wordt nu gekoppeld aan situaties ontstaan door een beperkt aantal Levensgebeurtenissen. En is ondersteuning alleen incidenteel of eenmalig mogelijk. Dat is een miskennis van de vele andere oorzaken van armoede en het structurele karakter dat armoede heeft voor veel mensen. Wij zien hier een verslechtering en verschraling die veel mensen hard raakt en die het nog moeilijker zal maken om het financiële hoofd boven water te houden. In de reacties van andere sprekers is de verslechtering van ondersteuningsmaatregelen uitgebreid toegelicht. Wij verwijzen daarnaar en onderschrijven die zorgen met nadruk.

De afbouw van bijdragen aan de Voedselbank en stichting Leergeld vinden wij pijnlijk en niet te accepteren. Het zijn voorzieningen die heel veel betekenen voor mensen die moeilijk of niet rondkomen. Wij kunnen in Overvecht hun inzet niet missen. Met een relatief beperkte gemeentelijke bijdrage realiseren zij heel veel externe middelen (geld, natura, vrijwillige inzet) en veel resultaat door een creative en flexibele aanpak. Als de financiële basis onder deze clubs wegvalt en de continuïteit van hun inzet in gevaar komt, slachten wij kippen die gouden eieren leggen.

Wat wij missen is een focus in kijken en oplossingen zoeken gericht op 'kenmerkende groepen en patronen van armoede'. Voor verschillende groepen zit armoede anders in elkaar. En kan een effectieve signalering en preventie, inspelen op risico's en valkuilen voor mensen, communicatie, vindplaatsen, bereik en kansrijke aanpakken van armoede enorm verschillen. Bijvoorbeeld jongeren; chronisch zieken; mensen die eerder een goed inkomen hadden maar door verlies van baan, hoge woonlasten, onverkoopbaar huis in problemen komen; armoede vanuit migratiegeschiedenis, etc. Juist door samenwerking met organisaties die gericht zijn op dit soort groepen kan veel winst geboekt worden. De overheersende focus en eenzijdige nadruk op Levensgebeurtenissen in de nota lijkt dit te vertroebelen. In aanvulling op elkaar zou het tot beter maatwerk kunnen leiden.

Valeria Sciascera, U-2B Heard!

18-/18+, vrijwilligersvergoeding (tot 27 jaar), woonlasten en zorgverzekering. Tekst volgt.

18-/18+:

1. De informatievoorziening rondom het 18 worden ontbreekt op diverse gebieden.
2. Uitwonende jongeren in de leeftijdscategorie van 18-21 te lage bijstandsuitkering.

Vrijwilligersvergoeding tot 27 jaar:

1. Jongeren tot 27 jaar hebben geen recht op een vrijwilligersvergoeding, waarom hebben jongeren geen recht hierop? Ik denk namelijk dat je de jongere juist meer stimuleert door ze toch een vrijwilligersvergoeding te bieden. Dit sluit dan mooi aan op mijn vorige standpunt, dat uitwonende jongeren in de leeftijdscategorie van 18-21 een te lage bijstandsuitkering ontvangen. Daarbij komt ook dat er een aantal andere voordelen aanzitten, namelijk: wederkerigheid, participatie en zorg dragen voor de mensen/doelgroep om de persoon heen.

Woonlasten:

1. Jongeren tussen de 18-21 hebben geen mogelijkheid om een kamer/woning te huren door de hoge woonlasten.

Zorgverzekering:

1. CJIB → aan de ene kant steekt de gemeente geld in de preventie en het oplossen van schulden, aan de andere kant legt de overheid onbetaalbare boetes op.
2. Collectieve zorgverzekering voor jongeren tussen de 18-21 is onbetaalbaar.

Raadsinformatieavond 27 oktober 2015

Jongeren die zijn afgekeurd door het UWV:

1. Door de nieuwe regeling van de WAJONG heeft bijna geen enkele jongere geen recht meer op een aanvulling. Om nu nog een WAJONG aan te kunnen vragen, moet je 100% afgekeurd zijn voor de rest van je leven. Er zijn ook jongere die voor 25 of 50% zijn afgekeurd, maar die hebben nu van zowel het UWV als de gemeente geen recht meer op een aanvulling.

B.J.M de Leest en M. Rutten, Zumpolle advocaten

In bijlage 1 –veranderingen ten opzichte van vorige armoedebeleid wordt ten aanzien van de bijzondere bijstand aangegeven dat de bijzondere bijstand wordt teruggebracht naar de basis, zoals bedoeld in de wet. Onduidelijk is wat hiermee wordt bedoeld. Onze ervaring is dat er niet bepaald scheutig wordt omgegaan met de bijzondere bijstand en dat er jarenlang sprake was van onderbesteding. In ieder geval is het bezuinigen op de kosten van rechtsbijstand tot en maximaal bedrag van 198 euro op jaarbasis op grond van de Participatiewet niet mogelijk. De noodzaak voor procederen wordt vastgesteld door de Raad voor Rechtsbijstand. Als deze vast stelt dat er rechtsbijstand moet worden verstrekt staat de noodzaak vast en moet er op grond van de Wet bijzondere bijstand worden verleend. Het zijn namelijk bijzondere kosten. Dat heeft de Centrale Raad van Beroep al herhaalde malen bepaald. Het is overigens ook onbegrijpelijk dat deze besparing wordt doorgevoerd. Helaas is het zo dat in 60% van de gevallen (vindplaats Monitor Gesubsidieerde rechtsbijstand 2014, zie www.rvr.org) de overheid de tegenpartij is. Overheden zoeken in toenemende mate de grenzen van de wet op. Ook de gemeente Utrecht doet dat. Op dit moment is dat bijvoorbeeld in de WMO, de gemeente heeft daarvoor zelfs de Landsadvocaat ingeschakeld. De gemeente geeft dan binnen een jaar meerdere besluiten af. Als burgers hier niet meer tegen kunnen opkomen omdat ze meerdere keren (ongewild) moeten doorprocederen wordt hen de toegang tot het recht geblokkeerd. Dat is niet alleen in strijd met de Wet maar maakt het vertrouwen van de burger in de (gemeentelijke) overheid er bepaald niet beter op.

Christien Hidding, Kliëntenraad W&I

Ik wil het (o.a.) hebben over het verdwijnen van de individuele inkomenstoelage. Tekst volgt

Rob Maan, Stadsgeldbeheer van stichting De Tussenvoorziening

Als Tussenvoorziening en Stadsgeldbeheer bieden we budgetbeheer en schuldhulpverlening voor veel mensen 'aan de onderkant van de samenleving'. We zijn blij dat we betrokken zijn geweest bij de totstandkoming van het nieuwe Armoedebeleid. De inzet op preventie en de inzet op kinderen juichen we toe. We maken ons zorgen over de mate waarin de gemeente vrijwilligers wil inzetten voor het oplossen van schulden. Wij vinden financieel advies en schuldhulpverlening een vak waarvoor je goed opgeleid en geschoold moet zijn. Met de grotere inzet op preventie en toeleiding verwachten we een toename van het aantal schulden regelingen. Tegelijkertijd zien we dat de capaciteit bij W&I en Stadsgeldbeheer de afgelopen jaren is afgenomen. Het waar mogelijk verminderen van complexiteit van regelingen en terugdringen van bureaucratie juichen we toe. Er lopen verschillende initiatieven om creatiever om te gaan met knelpunten die het oplossen van schulden in de weg staan. We voorzien bij de afbouw van het woonlastenfonds meer vraag naar goedkope sociale huurwoningen en langere wachttijden. Inspraaktekst raadsinformatieavond nieuwe armoedebeleid gemeente Utrecht Goedenavond, Hierbij wil ik namens Stadsgeldbeheer reageren op de nota "Utrecht Inclusief". Wij hebben in de voorbereiding van deze nota, net als vele andere partijen in de stad, uitgebreid input kunnen geven. De samenwerking bij de totstandkoming van het nieuwe beleid is ons zeer goed bevallen. Over een aantal van de gemaakte keuzes hebben wij echter wel onze zorgen. Preventie & vroegsignalering. Stadsgeldbeheer onderschrijft de keuze voor preventie en voor de inzet op kinderen. Binnen Stadsgeldbeheer zijn veel gezinnen met kinderen in begeleiding waar een weekbudget van 50 of 60

Raadsinformatieavond 27 oktober 2015

euro voor een heel gezin geen uitzondering is. Dat is net voldoende om dagelijks eten op tafel te zetten. Maar er blijft met dit budget weinig tot niets over om te sparen of iets anders te betalen voor de kinderen. Daarom is het goed dat de gemeente kiest voor een budget voor kinderen. Beperken betalingsachterstanden, dure huisuitzettingen en maatschappelijke opvang. Ook bij het plan om betalingsachterstanden eerder te gaan signaleren zien we goede mogelijkheden. Stadsgeldbeheer heeft goede ervaringen met het doorbetalen van de meest belangrijke vaste lasten zoals huur, energie, water en zorgverzekering. Ingrijpende en dure trajecten zoals woninguitzetting, afsluiting van energie en oplopende boetes bij zorgverzekering worden hiermee vaak voorkomen. Een belangrijk bijkomend effect is dat gezinnen in hun eigen omgeving kunnen blijven wonen en het gebruiken van dure crisisopvang en begeleid wonen plekken niet nodig is. Aandacht voor schulden. Stadsgeldbeheer onderschrijft dat het hebben van schulden “armoede in het kwadraat” is. Het oplossen van problematische schuldsituaties is dan ook terecht als speerpunt genoemd in deze nota. De aangedragen oplossingen voor de schuldenproblematiek lijken ons echter onvoldoende. Gezien de complexiteit van de financiële problematiek maken wij ons bijvoorbeeld zorgen over de mate waarin de gemeente de oplossingen zoekt door middel van het inzetten van vrijwilligers. Het geven van een goed financieel advies, het opzetten van een schuldenregeling en het zorgdragen voor het aanvragen en afmelden van de juiste toeslagen is vakwerk. Voor een deel van onze doelgroep geldt bovendien dat ook het beheren van hun inkomen vakwerk vereist. Verkeerde keuzes en adviezen brengen grote financiële risico's met zich mee. Ook onze professionals dienen regelmatig te worden bijgeschoold op nieuwe wetgeving en regelingen. ? Kwaliteit en toegankelijkheid schuldhulpverlening. We vinden de kwaliteit van de financiële hulpverlening erg belangrijk. Als Stadsgeldbeheer hebben we onlangs een eerste onderzoek gedaan naar het slagingspercentage van alle schuldenregelingen die we sinds 2012 zijn gestart. Uit de eerste cijfers blijkt dat ongeveer 60% het schuldentraject inmiddels succesvol (schuldenvrij) heeft afgesloten, van 25% loopt de regeling nog. Bij ongeveer 15% is de regeling helaas niet tot een goed einde gebracht. Een ander belangrijk kwaliteitsaspect is de toegankelijkheid van schuldregelingen. Landelijke cijfers laten zien dat slechts een fractie van de mensen met problematische schulden in een schuldregeling komt. De redenen hiervoor zijn divers: niet oplosbare schulden, te weinig motivatie, een fraude aantekening of een te groot beroep op eigen verantwoordelijkheid van burgers die dit niet altijd kunnen waarmaken. De consequenties zijn altijd groot, deze mensen blijven met schulden zitten, kunnen nauwelijks deelnemen aan de maatschappij en zitten in een uitzichtloze situatie. Benodigde capaciteit schuldhulpverlening in de stad. De inzet op advies, preventie en toeleiding naar een schuldregeling bij W&I of Stadsgeldbeheer verheugt ons in het algemeen; een goede zaak. We moeten immers niet accepteren dat een deel van de samenleving ‘maar met schulden moet leren leven’ daar waar er wel schuldregelingen mogelijk zijn. Deze inzet op toeleiding naar een schuldregeling maakt ook dat wij verwachten dat er meer behoefte zal zijn aan trajecten schuldhulpverlening in minnelijke of wettelijke vorm. Voor zo'n schuldregeling kan men terecht bij 2 organisaties in de stad: W&I en Stadsgeldbeheer. De capaciteit bij deze organisaties is de afgelopen jaren echter afgenomen, en wat betreft Stadsgeldbeheer geldt dat ook in 2016 een krimp plaats zal vinden. Wij pleiten daarom voor uitbreiding van het aantal trajecten schuldhulpverlening. Ook voor de uitstroom uit de Maatschappelijke Opvang is voldoende trajecten schuldhulpverlening van eminent belang. Zonder afbetalingsregeling met de corporatie is herhuisvesting onmogelijk. Verder denkt Stadsgeldbeheer dat er goede mogelijkheden zijn om de kosten van beschermingsbewind te beperken. We hebben hier concrete voorstellen voor die we al met W&I hebben besproken. De gemeente zou kunnen overwegen om cliënten die momenteel naar beschermingsbewind verwezen worden een alternatief traject aan te bieden waarbinnen dezelfde dienstverlening wordt aangeboden maar waarmee de gemeente ook hardere afspraken kan maken over instroomcriteria, doorlooptijden en het aanleren van vaardigheden om je eigen financiën te kunnen beheren. Wij zijn graag bereid om hier verder over mee te denken. Doorbreken van complexe systemen. Als Stadsgeldbeheer zien we dagelijks voorbeelden hoe de complexiteit van regelingen en procedures de cliënten kunnen verwarren en verlammen. Waar mogelijk proberen we bij knelpunten in overleg te treden met W&I en tot een goede oplossing voor de cliënt te komen. Wat de lobby richting het rijk betreft: hierin probeert

Raadsinformatieavond 27 oktober 2015

Stadsgeldbeheer vooral de belangen van cliënten met weinig financiële mogelijkheden te behartigen. We werken hierin nauw samen met W&I en onze branche organisatie de Federatie Opvang. We zijn bijvoorbeeld bezig met het opzetten van een fonds waarmee we ruimte kunnen maken om knelpunten rondom schuldenregelingen op te lossen en werken samen met het Goed Gieren fonds aan oplossingen rondom de CJIB boetes. Impact afschaffing huidige regelingen Als laatste willen we nog iets zeggen over de impact van het afschaffen van de huidige regelingen voor onze doelgroep; Verreweg de meeste impact heeft de geleidelijke afbouw van het woonlastenfonds. We merken nu al dat de eenmalige woningaanbiedingen voor onze cliënten gepaard gaan met steeds hogere huren en dus minder leefgeld. Verder zien we op stedelijk niveau twee problemen ontstaan: – De komende jaren zullen ongeveer 400 huishoudens die nu in te dure woningen wonen geherhuisvest moeten worden in goedkope sociale huurwoningen. Hierdoor ontstaat er een grote druk op de woningvoorraad goedkopere huurwoningen en een risico op langere wachttijden voor andere groepen zoals bijvoorbeeld cliënten die op een dure plek binnen de maatschappelijke opvang verblijven. – Cliënten die komende tijd uit de maatschappelijke opvang uitstromen, krijgen dure huurwoningen aangeboden. Zij hebben meestal een laag inkomen. Als het Woonlastenfonds voor deze groep op slot gaat, zal het risico op terugval in dakloosheid toenemen. – Algemeen geldt dat het verkrijgen van een goedkope huurwoning veel langer zal gaan duren aangezien het aantal beschikbare woningen voor minima met de afschaffing van het woonlastenfonds afneemt. Aangezien nog erg onduidelijk is hoe de nieuwe regelingen bij life events er gaan uitzien, weten we eigenlijk niet waar we JA of NEE op gaan zeggen. Wij dank u voor deze gelegenheid tot inspraak en wensen u veel wijsheid bij de verdere besluitvorming over armoedebeleid.

Willem van de Zandschulp, COSBO–Stad–Utrecht

Hernieuwde definitieve Inspraakreactie COSBO–Stad Utrecht op de ar–moedenota ‘Armoede Inclusief’ (2016–2019)

Allereerst: In deze nota staan een aantal positieve punten:

- Accent op vroeg signalering en preventie
- Samenwerking met ervaringsdeskundigen en maatschappelijk middenveld
- (Bescheiden mate van vereenvoudiging)
- Georganiseerde lobby met andere gemeenten naar rijk
- U–pas die mogelijk recht gaat geven op korting bij het OV (gaat dit door?)

Toch blijven er nog grote vragen en zijn ook kritische kanttekeningen

De belangrijkste innovatie van de nota is de tegemoetkoming bij breuklijnen in de levensloop met negatieve financiële gevolgen, in de nota life event–budget genoemd. Er zijn op zich goede argumenten voor meer ondersteuning, eventueel ook financieel, bij zulke levensgebeurtenissen.

Toch roep juist dit life event–budget de meeste vragen op.

1. Er worden heel hoge bedragen voor uitgetrokken –3 tot 4 mln per jaar–, hoewel de inhoud van zo'n life event–budget nog geheel onuitgewerkt is. De gemeente beseft dat ook en kondigt daarom een pilot (=proef) aan. Logischerwijs besluit men eerst tot definitieve invoering ervan na (evaluatie) van zo'n proef. In het raadsvoorstel is daarvan geen sprake. Op dit onderdeel vragen B en W van de raad een sprong in het duister.

2. Het life event–budget –een incidentele tegemoetkoming– komt in de plaats van 3 structurele tegemoetkomingen, waarvan 2 voor langjarige minima, nl

- de individuele inkomenstoelag (voorheen langdurigheidstoelag geheten) en
- de energietoelag voor ouderen (voorheen geheten reserveringstoelag 65+) en verder

Raadsinformatieavond 27 oktober 2015

– de uitkering in het kader van het woonlastenfonds.

3. Het life event-budget wordt gericht op 5 situaties (nota, blz. 22). De laatste categorie betreft personen die arbeidsongeschikt zijn of vrijgesteld van arbeidsverplichtingen. Deze krijgen jaarlijks in feite dezelfde tegemoetkoming als de op te heffen individuele inkomenstoeslag (zie casus Jan, bijlage 1, blz.11). Citaat: “Wij maken deze uitzondering omdat is gebleken dat ook deze groep risico loopt op financiële problemen. Omdat er geen ruimte is om te reserveren, is deze groep niet in staat om financiële tegenvallers op te vangen” (nota, blz. 22, noot 15).

Dat geldt voor (bijna) alle langjarige minima en is in feite een argument om de individuele inkomenstoeslag en de energietoeslag voor ouderen te handhaven. *)

Overigens: ook AOW-gerechtigden zijn vrijgesteld van arbeidsverplichtingen. Logischerwijs vallen zij dus onder de 5e, laatste categorie van het life eventbudget. Er circuleert echter een bericht dat de jaarlijkse tegemoetkoming aan arbeidsongeschikten en vrijgestelden van de arbeidsverplichting ophoudt bij het bereik van de AOW-gerechtigde leeftijd, zonder dat er iets anders voor in de plaats komt (zoals de huidige energietoeslag voor ouderen). Dat zou wel heel vreemd zijn. De financiële positie van betrokkenen (arbeidsongeschikt/vrijgesteld van arbeidsverplichtingen) verandert in de regel niet bij het bereik van de AOW-gerechtigde leeftijd. Waarom zou dan wel de jaarlijkse inkomenstoeslag –hoe dan ook geheten– verdwijnen? Indien dat zo zou zijn, rijst de vraag of hier sprake is van leeftijdsdiscriminatie.

4. Tot ca 1997 konden lage inkomens vaak een beroep doen op bijzondere bijstand voor aanschaf /vervanging van duurzame gebruiksartikelen als koelkast en wasmachine. In 1997 werd in de bijstandswet de mogelijkheid gecreëerd om bijzondere bijstand ook categoriaal (dwz groepsgewijs) te verstrekken. Utrecht kwam met een categoriale toeslag voor langdurige minima (langer dan 3 jaar aangewezen op het sociaal minimum). Deze toeslag was bedoeld voor de aanschaf van duurzame gebruiksgoederen (al was het bedrag niet geoordeeld). Daarom werd hiervoor i.h.a. niet langer individueel bijzondere bijstand verstrekt, tenzij soms als leenbijstand.

In 2004 werd landelijk de langdurigheidstoeslag in gevoerd voor langjarige minima beneden 65 jaar. Utrecht vulde dit aan met de reserveringstoeslag 65+, ondertitel: voor meubels en huishoudelijke apparaten. Ook de langdurigheidstoeslag was hiervoor bedoeld. Citaat uit de gemeentelijke voorlichting hierover: “Dit geld kunt u besteden voor de aanschaf van duurzame gebruiksgoederen zoals een koelkast, wasmachine, fornuis of matras” **).

Nu B en W voorstelt om deze toeslagen te schrappen per 1-1-2017 rijst vanzelf de vraag in hoeverre de bijzondere bijstand ruimer opengesteld moet worden voor de aanschaf van duurzame gebruiksgoederen. De nota Utrecht Inclusief stelt die vraag niet eens.

Onze conclusie is dat het voorstel tot invoering van een life event-budget onder gelijktijdige schrapping van 2 structurele regelingen voor langjarige minima en het woonlastenfonds onvoldoende doordacht en op consequenties bezien is.

Tot slot nog een aantal zaken waar wij ons zorgen om maken, waarvan wij een deel voorstellen om op te nemen in de lobby-agenda:

1. Noodzaak van goede voorlichting, niet alleen digitaal. ca 30% Utrechters zijn onvoldoende digitaal vaardig! (nota, blz 17)
2. Hoe krijgt de gemeente zicht op die ouderen die een partner verliezen en daarna een inkomen hebben tot 125% van het WSM?
3. Gevolgen kostendelersnorm bij bepaalde groepen toevoegen aan de lobby agenda, te weten:

Raadsinformatieavond 27 oktober 2015

- a. AOW-gerechtigden zijn (tot dusver) vrijgesteld van de kostdelersnorm. Dit geldt echter (nog) niet voor degenen met onvolledige AOW en AIO-aanvulling. Voor hen fungeert de kostdelersnorm vaak als mantelzorgboete. Stel op dit punt aio-gerechtigden gelijk aan AOW-gerechtigden.
- b. Wie samenwoont met iemand zonder geldige verblijfstitel werd voor de bijstand vroeger beschouwd als alleenstaande, dwz 70% van de bijstandsnorm. Nú wordt op deze persoon de kostdelersnorm toegepast van 50% uitkering. Dit is zeer vreemd want personen zónder geldige verblijfstitel hebben geen recht op een uitkering in Nederland en hebben ook geen ander inkomen, want ze mogen niet werken. Hoezo dan, kosten delen met iemand die niet mag werken en geen recht op een uitkering heeft?

*) Van de Utrechtse bijstandsgerechtigden zit bijna de helft langer dan 3 jaar in de bijstand: 4426 van de 9320. Bron: Factsheet Armoede in Utrecht, maart 2015

**) Uit: Minder te besteden. Wat nu? Uitgave: Gemeente Utrecht, Sociale Zaken en Werkgelegenheid, 2010, blz. 12.

Tonio Bozelie, Armoedplatform

Volgt

Nico van Belzen

Omdat de doelgroep van het woonlastenfonds niet in staat is om op het afschaffen van het woonlastenfonds te anticiperen, dient het woonlastenfonds behouden te blijven. Met het raadsvoorstel wordt voorgesteld om het woonlastenfonds af te schaffen en de individuele inkomenstoeslag alleen nog maar in de vorm van een life event budget toe te kennen aan personen die volledig arbeidsongeschikt zijn of vrijgesteld zijn van de arbeidsverplichtingen. Dat heeft als gevolg dat personen die vanwege belemmeringen op de arbeidsmarkt geen enkele mogelijkheid meer hebben om nog vanuit de bijstand naar betaald werk uit te stromen, niet meer rond zullen kunnen komen, dus in armoede zullen moeten leven, omdat zij geen bijdrage uit het woonlastenfonds en ook geen individuele inkomenstoeslag meer zullen ontvangen. Diegenen die nu een individuele inkomenstoeslag ontvangen en geen ontheffing van de sollicitatieplicht hebben of niet volledig arbeidsongeschikt zijn, gaan er straks na het ongewijzigd invoeren van het raadsvoorstel tot €602 per jaar, dat is ongeveer €50 per maand, op achteruit, omdat zij niet voor het life event budget vanwege het volledig arbeidsongeschikt zijn of het vrijgesteld zijn van de arbeidsverplichtingen in aanmerking komen. Doordat de maximale bijdrage uit het woonlastenfonds €75 per maand bedraagt, zal het afschaffen van het woonlastenfonds er toe leiden, dat belanghebbenden tot €75 minder per maand te besteden hebben. Uit de Minima-effectrapportage 2013 blijkt, dat zij niet over voldoende financiële ruimte beschikken om dat op te kunnen vangen. Afbouwen van het woonlastenfonds in een periode van vijf jaar, zoals met het raadsvoorstel wordt voorgesteld, stelt het moment waarop er niet meer financieel rondgekomen kan worden, alleen maar uit. Alleen door te verhuizen naar een goedkopere sociale huurwoning zou het afschaffen van het woonlastenfonds opgevangen kunnen worden. Doordat de huurtoeslag en het woonlastenfonds de rekenhuur tussen de basishuur en de aftoppingsgrens volledig vergoeden, betalen huishoudens met een rekenhuur beneden de aftoppingsgrens die in aanmerking komen voor de huurtoeslag en een bijdrage uit het woonlastenfonds, na aftrek van de huurtoeslag en de bijdrage uit het woonlastenfonds niet meer dan de basishuur. Doordat de huurtoeslag en het woonlastenfonds de rekenhuur tussen de aftoppingsgrens en de maximale huurgrens niet of niet volledig vergoeden, betalen huishoudens met een rekenhuur boven de aftoppingsgrens die in aanmerking komen voor de huurtoeslag en een bijdrage uit het woonlastenfonds, na aftrek van de huurtoeslag en de bijdrage uit het woonlastenfonds wel meer dan de basishuur. Zij kunnen hun huur met hun inkomen in overeenstemming brengen door te verhuizen naar een woning met een rekenhuur beneden de aftoppingsgrens en betalen hierdoor dan ook niet meer dan de basishuur. Na afschaffen van het woonlastenfonds betalen alle huishoudens met een rekenhuur boven de kwaliteitsgrens die in aanmerking komen voor de huurtoeslag, na aftrek van de huurtoeslag meer dan de basishuur. Zij kunnen hun huur dan

Raadsinformatieavond 27 oktober 2015

alleen nog maar met hun inkomen in overeenstemming brengen door te verhuizen naar een woning met een rekenhuur beneden de kwaliteitsgrens en betalen hierdoor dan niet meer dan de basishuur. Uit de gegevens van Woningnet blijkt echter, dat een dergelijke woning in de regio Utrecht bijna nooit aangeboden wordt. Omdat de doelgroep van het woonlastenfonds niet in staat is om op het afschaffen van het woonlastenfonds te anticiperen, verzoek ik de gemeenteraad om er bij het college, eventueel met een motie, op aan te dringen om het woonlastenfonds te behouden. Met dit verzoek aan de gemeenteraad besluit ik mijn bijdrage. Ik dank u voor uw aandacht.

Inge Mans, werkgroep Ban de Armoede

Verdubbeling begroting armoedebelaid. Tekst volgt.

Claudia Brugman

Goedenavond aanwezigen,

Ik wil starten met een compliment omdat de gemeente zich realiseert dat armoede “aangepakt” moet worden. Nu samen nog de uitwerking en het concreet maken van de genoemde punten.

Een aantal opmerkingen en aanvullingen

Life Changing Events: de volgorde van benadering van de cliënt. Click – call – face. Eerst zelf zoeken op het internet, dan bellen en dan pas uitnodigen. Terwijl het rapport aangeeft dat mensen die in ‘event’ terecht komen anders reageren, zoals minder daadkracht. Dit staat haaks op dit beleid. Dus draai de volgorde om, zie mensen eerst, of nodig ze uit. Bel ze dan en dan laat je ze los voor de laatste eindjes op het internet. Zijn er cijfers bekend over hoeveel mensen die in armoede leven horen tot ouderen, digibeten, en andere doelgroepen die niet, of slecht gebruik maken van internet?

Het hanteren van het besteedbare inkomen

Er wordt in de nota gesproken over het minimale inkomen wat iemand nodig heeft om van te leven. Dit heeft geen aansluiting bij de realiteit. Welke capaciteit is er echt om van te leven als de berekening aangeeft dat iemand nog draagkracht heeft? Het besteedbare inkomen is dus niet sluitend bij de werkelijkheid. Dit komt omdat noodzakelijke extra kosten als bijvoorbeeld zorg buiten beschouwing blijven. Zo stel je mensen met een chronische ziekte of beperking al achterop, net als diegene die geen gebruik maken van de bijstand.

Aansluiten van de nota bij andere problematiek in de samenleving die de oorzaak zijn van armoede(val)

- Zoals het ontbreken van goedkope sociale huurwoningen en stijgende huurprijzen. Onder de 541 euro (sociale woningbouw) is er amper een woning te vinden. Veel mensen maken geen gebruik van huurtoeslag omdat ze daar simpelweg niet voor in aanmerking komen. Als je bruto inkomen hebt tussen de 22.000 euro en 34.000 euro is nogal een verschil als je er ruim 10.000 euro bruto meer te besteden hebt om je huur te betalen en toch gaat hier de huur evenredig veel omhoog. Voor een laag inkomen is deze kloof te groot.
- Of op het gebied van (het verliezen van) werk. Al ligt dit meer bij het beleid van het UWV. Als je ouder bent dan 45 jaar en langer dan een jaar werkloos dan krijg je bij de kansberekening op een baan van UWV, standaard te zien beperkte kansen zelfs als je daar 100 km voor wilt reizen.
- Er wordt geld besteed aan de voorkant om mensen te motiveren naar de toeleiding van werk maar werkgevers nemen überhaupt geen mensen aan. Wil je dan een stap wagen om het als ZZP-er te proberen dan is lastig jezelf met de huidige regeling een goede en reële start te geven. Hier zou je mensen die een arbeidsongeschiktheid uitkering ook kunnen stimuleren deels te voorzien in iets van inkomen als het hun beter gaat. Maar het ondernemerschap uit te proberen voor een iets langere termijn, schept een risico om

Raadsinformatieavond 27 oktober 2015

nog verder blijvend achteruit te gaan. (Armoedeval) Je bent niet voor niets ziek bent en de twee bestaande regelingen die er nu zijn voorzien zorgen niet dat je terug kan stappen in een oude regeling als het even niet lukt. Verder zitten er ingewikkelde procedures aan vast, of kom je meteen in een andere regeling en moet je weer de keuring in als het dan weer niet gaat. Dus stimulans is klein en angst groot. Over het emotionele aspect van keuringen nog niet eens te spreken. ** Er zijn eenvoudige oplossingen die ik op dit topic wil toelichten.

- Indexatie sluit ook niet aan, als een uitkering er 0,2 procent op vooruit gaat en dit netto een paar euro oplevert, maar alleen de minimale huurstijging al 2 tot 4% bedraagt en dus op tientallen euro's neerkomt staat het inkomen flink onder druk.

Laat de gemeente ook kritisch (bij preventie) kijken naar haar eigen aandeel.

Zoals de boetes die zij oplegt. Is er al eens onderzoek gedaan waarom er überhaupt gefraudeerd wordt? Is er te weinig om van te leven? Is het helder in wat wel en niet kan?

Of partijen bij een achterstand van 20 euro een boete van 40 euro op kunnen leggen.

Dat loopt al snel op als je je post niet meer opent.

Hoe gaat dit concreet eruit zien?

- Vroegtijdig inzetten, helder maken wanneer dit vroeg, vroeg genoeg is? Woningbouwmaatschappijen pakken dit al vlot aan.

- Leefwereld en gedrag, we sluiten aan bij de leefwereld van mensen en houden rekening met gedragsaspecten die meespelen rond het armoedevraagstuk.

Hoe wordt dit uitgewerkt? Gaat iemand dan voor je bepalen of je wel of geen huisdieren mag omdat dit geld kost, of alleen nog goedkoop (vaak leeg voedsel) mag eten omdat gezond voedsel nu eenmaal meer kost?

De menselijke maat, diegene die ondersteuning nodig heeft klopt aan waarbij er een protocol gevolgd wordt waar mogelijkheden bekeken worden. Hier zou ik meer rek in willen zien. Dus eigen beslissingsbevoegdheid bij maatwerk. De marge vergroten. Dit noem ik de jurisprudentie van het beleid. Vraag de vrager zelf om een oplossing. Wellicht draagt deze iets aan wat efficiënter, sneller en voordeliger is voor iedereen. Sneller terug naar zelfregie.

Als mensen weer in beter vaarwater zitten vraag ze dan; wat kan je terug doen aan de maatschappij. Inzet als ervaringsdeskundig of kennis delen? Altijd op basis van vrijwilligheid!! Een gesprek op basis van gelijkaardigheid ondanks dat partijen niet gelijk zijn.

Volgens mijn voorkom je armoede door niet alleen naar inkomen te kijken maar naar de gehele situatie en de menselijke maat te behouden, iets waar ik vaker voor pleit

Het bedrag is echt te laag. 14 miljoen met meer mensen die in de problemen komen of nog niet zichtbaar zijn is weinig met een pot van 3 miljard te verdelen op allerlei gebieden.

Werkt het niet zoals de piramide van Pavlov, eerst voedsel, huisvesting, veiligheid en dan de rest. Al ben ik voor cultuur, kunst en zo verder. Wat heb je eraan als je niet meer meetelt en zorgen hebt over de basis?

De nota is erg gericht is preventie terwijl er meer geld kan naar om in dit stadium mensen op weg te helpen. Heel simpel met dat potje geld alleen is een marge nodig want de een is geholpen met 200 euro en de ander met 800 euro om eruit te komen.

De gemeente zou dit ook een lening kunnen maken zodat als mensen wel terug kunnen betalen er weer wat terugkomt. Dan wel renteloos en met de kanttekening dat als mensen het na 3 jaar nog niet terug kunnen betalen het een schenking is.

Raadsinformatieavond 27 oktober 2015

Dank u wel

Claudia Brugman
OMDENKEN BELEID, NIEUWE AANPAK ARMOEDEBELEID
LIFE CHANGING EVENTS (LCE)

De weg naar gerichte armoedeaanpak?

Life Changing Events (LCE) gaan allemaal over een moment van verlies in een mensenleven. Verlies van werk, van leefomgeving of van (volledige) autonomie. Hierdoor komt iemand in de rouw terecht met de daarbij behorende emoties. Zijn staat van zijn veranderd. Dit maakt de rouwende kwetsbaar.

Het is essentieel, dat de organisaties die ondersteunen, mogelijk risicogedrag en veranderde gedragingen (h)erkennen. Zonder op de stoel van een hulpverlener te gaan zitten. Het (h)erkennen zorgt ervoor dat je een beeld krijgt van wat je redelijkerwijs (in deze staat) van die mens kunt verwachten. En inzicht over waar de rouwende (mogelijk) kan ontsporen. Zo kun het risico verkleinen dat hij (verder) in armoede terecht komt. Kennis van zaken zorgt dat je beleid kunt maken waar je rekening houdt met wat er echt nodig is.

Dan is het goed om te bekijken hoe de overheid en de gemeente nu haar beleid maakt. Doorgaans is er een probleem en hiervoor moet een oplossing komen. Die oplossing of voorziening wordt bedacht door mensen achter bureaus. Minder vanuit het werkveld of op basis van samenspraak met ervaringsdeskundigen. Daarnaast zijn er regels om misbruik te voorkomen. De samenspraak wordt vergeten. Al luistert de overheid of gemeente wel, in de vorm van stadsgesprekken en debatten, zij houdt de touwtjes in handen. Gaat het op deze wijze, dan gaat het mis. Dit beleid is gestoeld op 'Het angstdenken'. Wantrouwen dat diegene die gebruikt maakt van de voorziening uit is op misbruik. Daarnaast is er weinig vertrouwen in de rol van de burger om deze als capabel te zien en om in het bredere belang te denken om aan te geven wat er nodig is.

Omdenken naar passend beleid

Om tot andere inzichten te komen zou je bij het maken van beleid de volgende vragen kunnen stellen.

1. ER IS EEN NOODZAAK EN ER IS EEN OPLOSSING AANGEDRAGEN VANUIT HET WERKVELD.

Hoe schrijven we hier beleid voor die passend is? In plaats van; we hebben beleid geschreven dat de oplossing brengt.

2. ZORGT DIT BELEID VOOR ZELFREGIE OF IS HET BETUTTeling?

Wat heeft de mens werkelijk nodig?

3. MET WELK DOEL IS DEZE PROCEDURE CQ. BELEID GEMAAKT?

De starheid van modellen laat nu weinig ruimte over voor 'Het menselijke aspect'.

4. SCHEPT DIT BELEID VERTROUWEN EN BRENGT HET DAADWERKELIJK OPLOSSINGEN?

Is deze keuze gemaakt vanuit vertrouwen of vanuit 'HET ANGSTDENKEN'.

Uit recente ervaringsverhalen blijkt dat het UWV en WMO nog steeds vanuit een starheid werken. Procedures zijn nu eenmaal procedures en er is wantrouwen. De gedachte dat mensen misbruik maken van de

Raadsinformatieavond 27 oktober 2015

voorzieningen bepaalt het handelen. Er is geen ruimte om andere stappen te volgen dan de bestaande ook al past die niet bij de situatie. Een mooie uitdaging voor ons allemaal, om een leefbaarder samenleving te creëren en dit te doen vanuit houding; hoe maken we beleid zodat mensen hier ten goede gebruik van maken?!

5. DURFT DE MEDEWERKER DIE HET BELEID UITVOERT ZELF INITIATIEF TE NEMEN?

Zodat er andere efficiënte oplossingen ontstaan waarmee het probleem is opgelost. Buiten de standaard? Al kunnen we groepen duiden dan nog passen mensen niet in een hokje.

'DE JURISPRUDENTIE VAN HET BELEID.

6. WANNEER VOELEN WE ONS GEZAMENLIJK VERANTWOORDELIJK?

Hoe creëer je dit op een positieve manier? Erken dat rouwende ondanks zijn huidige staat van zijn nog steeds capabel is. Hij is niet afhankelijk. Hij heeft ondersteuning nodig op sommige vlakken.

Het creëren van verantwoordelijkheid, op een positieve manier, zorgt ervoor dat mensen zich anders gaan gedragen. Tijdens het stadsdebat op 23 september jl. Nieuwe rollen van de overheid en burgers werd er door een professor dr. R.B. Andeweg de stelling verdedigd; 'herstel van burgerschap als ambt. Hierin schetste hij een praktijkvoorbeeld uit zijn eigen woonwijk. Hij betrapte zijn buurjongetje die zijn naam kerfde in een net nieuw geplaatste boom. De bomen in zijn wijk gingen steeds om onbekende redenen in zeer korte tijd dood. Toen hij de jongen hier op aansprak kwam de moeder het huis uit met de opmerking, 'is dit jouw boom dat je je er zo druk over maakt?

Deze burens voelde zich duidelijk niet verantwoordelijk en zagen de boom als een goed die je kunt vernielen. Met het idee dat deze boom aan niemand toebehoorde. Als oplossing gaf de professor aan dat als er aan de buurt gevraagd was, 'willen jullie groen in de buurt? De gemeente kan hier bomen planten als jullie de bomen zelf onderhouden. Wie zich verantwoordelijk voelt neemt die verantwoording sneller. Je eigen eigendommen verniel je niet.

WAT NOG MEER DOEN?

1. TOESTAAN OM DE BESTAANDE PROCEDURES MINDER RIGIDE UIT TE VOEREN.

Op basis van menselijkheid ruimte geven aan het individu. Om de juist de groep(lees samenleving) leefbaarder te maken. Bijvoorbeeld iemand die een WW-uitkering krijgt en een LCE doormaakt de ruimte geven om poos niet te solliciteren. Op basis van het individu! En niet weer volgens de standaard.

2. RUIMTE AAN DE ROUWENDE BIEDEN IETS TERUG TE KUNNEN DOEN AAN DE MAATSCHAPPIJ.

Wederom niet opgelegd. Dan wordt het een voorwaarde waar een sanctie op kan volgen bij het niet naleven. Juist die dwang gaat weer over angstdenken. Vraag wat kun je teruggeven? Je expertise, vrijwilligerswerk? Wie dankbaar is en de verantwoording krijgt, vanuit gezien worden, zal zich hier eerder naar gaan gedragen. Dit creëert de ware participatie samenleving.

Hoe?

1. HAAL KENNIS OVER LCE ERVARINGEN BIJ EEN EXPERT.

Bijvoorbeeld op het gebied van rouwverwerking. Hoe rouwt iemand überhaupt? Wil hij of zij zijn verhaal delen?

2. LUISTER EN LEER VAN DE ERVARINGEN VAN DE ROUWENDE.

Rouw gaat over het kunnen uiten, de ruimte en tijd krijgen om te kunnen rouwen.

Raadsinformatieavond 27 oktober 2015

3. BRENG VALKUILEN EN MOGELIJKE CONSEQUENTIES IN KAART BIJ VORMEN VAN ROUW

Wat zijn de valkuilen die zorgen voor een grotere kans op armoede? In die specifieke situatie. Bijvoorbeeld, trekt de persoon zich helemaal terug uit het dagelijkse leven, wat is hier dan het gevolg?

Het is logisch dat een rouwende naar binnen keert. Vanwege emoties zoals, schuld, woede of schaamte. Bijvoorbeeld geen werk hebben kan op het sociale vlak gezichtsverlies betekenen. Je valt buiten de groep van werkenden.

Of bij het verlies van een dierbare is er tijd nodig is om het gemis van de ander te verwerken. Vaak ook in de praktische zin. Als de partner taken vervulde waar de nabestaande geen kennis van heeft.

Net na een overlijden leeft de omgeving vaak mee met de nabestaande en is er begrip voor zijn of haar situatie. Later kan dat afnemen. Terwijl in de praktijk juist de eerste tijd, vlak na het overlijden, praktisch in beslag wordt genomen door het regelen van zaken. De werkelijke rouw komt vaak later.

Rouw bij ziekte is weer anders. Hier neem je (deels) afscheid van je eigen wezen of kunnen. Is er dan een medewerker die voor jou gaat invullen wat je wel of niet kan, zonder begrip of compassie, en je alleen procedurele vragen stelt dan komt dit de zaak niet ten goede.

4. TRAIN DE MEDEWERKERS OP LEVENSVAAARDIGHEDEN

Het is essentieel dat er kennis van zaken is over de vormen van rouwverwerking. Dat diegene die het beleid uitvoert een juiste en menselijke benadering kiest. Beleid is niet zomaar een paar opgestelde regels.

5. DURF! OM TE DENKEN

Misschien is er nog een oplossing die binnen de bestaande kaders niet is genoemd. Gebruik de expertise van omdenkers.

‘JUIST BELEID KAN LEVENS VAN MENSEN EEN POSITIEVE RICHTING GEVEN EN DE MAATSCHAPPIJ DIENEN’.

Stappenplan

1. ZIE DE ROUWENDE ALTIJD EERST FACE TO FACE. Bedenk dat deze mens nu juist kwetsbaar kan zijn door de LCE. Erken de rouwende in zijn staat van zijn. Zie die specifieke mens.

2. VRAAG EERST WAT DE ROUWENDE ZELF KAN DOEN?

Ga uit van zelfregie.

3. VRAAG DAN WAT ER NODIG IS?

Wat geeft rust, stabiliteit en zorgt vooral voor zelfregie? Is er vertrouwen dat de rouwende ‘gebruik’ maakt van wat er geboden wordt? In plaats van ‘misbruik’ maakt.

4. FACILITEER OF VERWIJS DOOR.

Bij doorverwijzen naar zo MIN mogelijk instanties. Liever één echt betrokkene dan meerdere minder betrokkenen. Check of duidelijk is wat de mogelijkheden zijn. Maak duidelijke vervolgspraken als dit nodig

Raadsinformatieavond 27 oktober 2015

is. En als er een verwijzing is check of er gebruik van is gemaakt! Als dit niet zo is, leer dan van het hoe of waarom.

5. DURF INITIATIEF TE NEMEN.

Misschien is er met een kleine verandering wel een efficiënte en passende oplossing mogelijk die een groot verschil maakt. Een samenleving is namelijk niet statisch, wel dynamisch.

6. WAT KAN OF WIL DE ROUWENDE TERUGDOEN?

Aan het einde van de begeleiding. Zijn of haar ervaring kan zeer nuttig zijn om anderen weer op weg te helpen. Altijd op basis van vrijwilligheid en in een stadium waarin deze dit aankan. Leg het niet op! Creëer verantwoording dwing niet af.

Bestaande oplossingen inzetten

1. BIED PRAKTISCHE ONDERSTEUNINGSMOGELIJKHEDEN AAN.

Zoals een schuldencoach, begeleiding bij het regelen van zaken en de papierwinkel na een overlijden. Heeft de rouwende zelf nog vat op zijn eigen administratie? Of stopt deze alleen tijd in het regelen van zaken van de overledene? Door het ondersteunen van hulp in de praktische zin kan de rouwende sneller aan het daadwerkelijke rouwproces beginnen. Weer vat krijgen op zelfregie.

2. LOTGENOTENCONTACT

Dit geeft een mogelijkheid om je te uiten en lotgenoten kunnen zich enigszins verplaatsen in wat de ander meemaakt. Of creatieve mogelijkheden als schrijven en schilderen. Deze werken in therapie goed. Al mag dit wederom nooit opgelegd worden! Het buurtregieteam kan ondersteunen in het doorverwijzen omdat die kennis heeft van de sociale kaart in de wijk.

3. SOCIALE EETPLEKKEN.

Voorkom eenzaamheid en leegte. Hiervoor zijn meerdere sociale initiatieven.

4. STIMULEER VRIJWILLIGERSWERK.

Hierin kan de vrijwilligerscentrale bijvoorbeeld ondersteuning bieden. Nuttig bezig zijn en anderen helpen, kan het zetje zijn om je weer waardevol te voelen en de leegte te verminderen.

5. HELP IN DE VOEDSELTUIN OF BIJ DE VOEDSELBANK BIJ SCHULDEN.

Je hebt te eten en het gevoel het zelf te verdienen in plaats van afhankelijk te zijn.

Stellingen om te overdenken

1. Betutteling ontnemt eigen kracht. Passend bij de 'nieuwe' participatie.

2. Sociale democratie is het vangnet om op eigen kracht in te zetten.

Gericht op mogelijkheden en ondersteuning uit vrije keuze.

3. Eenzaamheid draagt bij aan armoede. Armoede schept eenzaamheid.

4. Mensen die gebruik maken van een voorziening, maken hier als ze hier de kans voor krijgen, misbruik van.

Nawoord

Dit document heb ik geschreven om de kennis vanuit eigen ervaringen en de verhalen van anderen te delen. In de hoop dat dit een bijdrage is naar een menselijker beleid.

Raadsinformatieavond 27 oktober 2015

Wellicht is het een illusie dat je beleid zo sluitend kunt maken dat het de verschillende belangen allemaal dient. Er zijn nu eenmaal veel verschillende belangen en in een democratische samenleving zijn de belangen van een ieder belangrijk.

Mijn visie is dat denken vanuit een volledige zorgstaat, in wederzijds angstdenken, of met het gevoel dat de overheid of gemeente ver van ons afstaat, de kloof alleen groter wordt. De kunst is om de burger te betrekken. Dat deze gezien en gehoord wordt en er wederzijds vertrouwen is. Daarnaast ook handelen, dus doen in plaats van alleen maar debatteren.

De overheid en gemeente hebben hierin een rol om beleid te maken en te laten zien, dat beleid geen stel regels zijn om een samenleving te vernietigen maar te dienen. Dat als iets niet werkt er aanpassingen volgen. In de praktijk blijkt vaak pas wat er werkt of mist. Dat hier een vorm van flexibiliteit inzet.

Wat nodig is dus dat we gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen. Of dat nu gaat over het milieu of de monden die we voeden. Er is maar een mensheid en één wereld waar we allemaal op leven.

Claudia Brugman © 2015 www.alsbrugmanpraten.nl

Beleid is een middel om een samenleving te dienen, niet te vernietigen.

* Met een rouwende bedoel ik in deze tekst de mens die een verlies meemaakt. Werk gerelateerd, in zijn gezondheid of leefsituatie. Als gevolg van dit verlies kan hij/zij kwetsbaarder zijn en (tijdelijk) zaken niet op de rit krijgen. Doordat hij anders handelt of denkt en een (mogelijk) groter risico om sneller in de problemen te komen. Wat zich kan uiten in schulden, terugtrekken uit de dagelijkse routine of maatschappij, verslavingsgevoeligheid en ga zo maar door.

Jan Jaap Ruiter, HDGU (belangenbehartiging harddrug gebruik)

hdgu (belangenbehartiging harddrug gebruik) jj

betreft notitie Utrecht Inclusief met bijlagen 1 & 2 ter consultatie op 27 oktober 2015, video [1:48:20-53]

"Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1 In te stemmen met de notitie "Utrecht Inclusief, vernieuwing van de Utrechtse armoedeaanpak 2016-2019", waarin de koers en de acties van de vernieuwing armoedeaanpak staan beschreven.

2 In te stemmen met het nieuwe pakket aan armoederegelingen, zoals beschreven in de notitie "Utrecht Inclusief, vernieuwing van de Utrechtse armoedeaanpak 2016-2019".

3 In te stemmen met de inzet op terugdringen van kosten van beschermingsbewind.

4 In te stemmen met het vormgeven van een stimuleringsfonds vanaf 2017 à €100.000 per jaar om maatschappelijke initiatieven te ondersteunen."

bron: beslispunten raadsvoorstel 3927

Korthedshalve : deze notitie zet reeds (ongewenst) beleid van toenemende armoedestimulering voort en doet dat nauwelijks gefundeerd, laat staan beschreven. Naar onze mening ligt hier dan ook geen stuk waarop een voorstel aan de raad gebaseerd kan zijn (tenzij die blanco mandaat uitdeelt en armoede bevordert).

Titel 20, 19 en 16 in boek 1 van het BW geven voorschriften over mentorschap, bewindvoering en curatele.

Art 432 lid 2 geeft het college de bevoegdheid beschermingsbewind aan te vragen wegens verkwisting of problematische schulden. Dat geeft de gemeente een belang bij het terugdringen van schulden. Kan B&W daarover rapporteren? Is er een beleidsregel?

Utrecht heeft ingezet op budgetbeheer. StadsGeldBeheer zal wel meer klanten in beeld hebben dan het aan kan. Bovendien moet de techniek aangepast worden (de klant dient online toegang tot zijn financiën te krijgen). Budgetbeheer groeit in de richting van een bancaire dienst, die maar geen vorm krijgt. Kan een overheidsbank als BNG daar geen rol bij spelen?

Raadsinformatieavond 27 oktober 2015

Al eerder hebt u de regiobinding in consultatie gebracht en donderdagmiddag bespreekt u in de cie m+s de monitor daklozen. De asielzoekers had u al eerder besproken. De stad Utrecht zou nog meer moeten inzetten om geen buitenslapers te laten ontstaan en daar aanzienlijk slimmer op te handelen. Dat samendoen zou representatiever kunnen en ja dan is enige bereidheid om anderen enige ruimte te geven wel noodzakelijk. Wenl dient veel meer mensen te stimuleren zich te ontwikkelen dan om te solliciteren. Mensen moeten wel toegerust raken en blijven om op een arbeidsmarkt, die niet voor hen open staat, een kans te hebben. Dan dient daar wel gereedschap voor te komen. Langere openingstijden van uw openbare bieb? Een wat zwaardere ondersteuning en vooral gratis toegang op kosten van de bieb (dat verrekenen via U-pas lijkt nogal kostbaar). Op vier december 2014 is met motie 158 voorkomen dat daklozen hun bijstandstoeslag kwijt zouden raken. In het kader van armoedebestrijding bepleiten wij echter die toeslag volledig toe te kennen. Niet wat de bureaus doen is van belang maar een realistisch inkomensbeleid. Armoedebestrijding?

Jules van Dam, Marry Mos, Els Swerts, Armoedecoalitie

Graag reageren wij als armoedecoalitie op de voorliggende nota Utrecht Inclusief, Vernieuwing van de Utrechtse Armoedeaanpak 2016–2019.

De Armoedecoalitie Utrecht ¹ is zonder meer positief over de manier waarop de gemeente partijen in het veld, heeft betrokken bij de totstandkoming van de nota. Daarvoor onze complimenten. Dat wil echter niet zeggen dat wij ons op alle punten kunnen vinden in de uitkomst. Onderstaand geven wij onze reactie op hoofdlijnen. We gaan in op:

- De koerswijziging
- Noodzaak van structurele maatregelen (schuldhelpverlening)
- Positie mensen met chronische ziekte of beperking
- Systeem toegankelijker maken en beter aansluiten op leefwereld gebruikers
- Versoberen of versoepelen bijzondere bijstand
- Leergeld en voedselbank

Koerswijziging

De nieuwe armoedeaanpak is een koerswijziging, waarin het accent wordt gelegd op preventie en vroegsignalering, meer maatwerk, zelfredzaamheid. Veel structurele maatregelen worden afgeschaft. De armoedecoalitie steunt de aandacht voor meer preventie, vroegsignalering en maatwerk. Immers vroegtijdige en passende hulp kan langdurige problematiek voorkomen. Het life event budget wordt ingebed in een bredere aanpak van hulp- en dienstverlening en biedt de mogelijkheid tot maatwerk en tijdelijke steun om iemand door een moeilijke periode heen te helpen. Alhoewel er nog veel vragen zijn over het life event budget, steunt de armoedecoalitie de koers en werkt graag mee aan de precieze uitwerking ervan.

De preventieve aanpak betreft voor een belangrijk deel mensen die nog niet langdurig rondkomen van een laag inkomen.

De koppeling van het life event budget aan het afschaffen van structurele maatregelen, zoals de individuele inkomenstoeslag, het woonlastenfonds en de energietoeslag steunt de armoedecoalitie niet.

Structurele maatregelen blijven noodzakelijk

Wij vragen speciale aandacht voor mensen die langdurig rondkomen van een laag inkomen. In Utrecht verblijven ca. 7000 mensen langer dan 3–5 jaar in de bijstand. Voor deze mensen is de bijstandsuitkering vaak te laag om van rond te komen. Deze mensen hebben vaak niet voldoende leefgeld om de maand door te komen. Ook zijn zij vaak niet in de gelegenheid om geld opzij te leggen voor onverwachte uitgaven (reserveringen voor bijvoorbeeld het vervangen van een koelkast of wasmachine). Het voorstel van het college

¹ De Armoedecoalitie Utrecht is een bundeling van maatschappelijke organisaties, initiatieven en betrokkenen met als doel armoede te bestrijden en uitsluiting tegen te gaan. (zoals Tussenvoorziening, Leger des Heils, U-Centraal, Lister, Portaal, de buurtteams, Emmaus, Al Amal, Solgu, Ubuntu-huis, U2B Heard!, Cosbo en vele anderen).

Raadsinformatieavond 27 oktober 2015

om structurele maatregelen zoals de individuele inkomenstoelage, het woonlastenfonds en de energietoelage af te schaffen, heeft tot gevolg dat deze mensen niet voldoende leefgeld hebben om de dagelijkse kosten van het bestaan mee te betalen. Daarmee komen zij in nog ernstiger problemen.

Doordat het college ook voorstelt om de bijzondere bijstand verder te versoberen hebben deze mensen geen optie om situaties zoals het kapot gaan van een koelkast of wasmachine, de decembermaand door te komen of de rekeningen te betalen die in januari vaak in de bus vallen, adequaat op te vangen.

De versoering van de vrijwilligersvergoeding leidt ertoe dat zij zeer beperkte mogelijkheden hebben om hun financiële situatie te verbeteren.

Het college maakt een uitzondering voor de mensen met een volledige ontheffing van de sollicitatieplicht of arbeidsongeschiktheidsverklaring omdat deze mensen niet in staat zijn economisch zelfstandig te worden. Als armoedecoalitie wijzen we erop dat een groot deel van de mensen die niet arbeidsongeschikt zijn verklaard ook zeer geringe kansen heeft op arbeidsparticipatie. Bijvoorbeeld vanwege het ontbreken van voldoende werkgelegenheid en/of gedeeltelijk arbeidsongeschikt zijn. Daarbij hebben AOW gerechtigden ook geen uitzicht op verbetering van hun financiële positie. Het zou goed zijn om dit te erkennen.

Onze aanbeveling is:

- > *Maak niet alleen voor mensen met een arbeidsongeschiktheidsverklaring een uitzondering, maar erken dat alle mensen die langer dan 3-5 jaar in de bijstand zitten een extra toeslag nodig hebben om te kunnen voorzien in onverwachte kosten voor bijvoorbeeld langdurige gebruiksgoederen.*
- > *Stel een ondergrens in van leefgeld dat minimaal gewaarborgd moet zijn voor mensen die (langdurig) zijn aangewezen op een laag inkomen.*
- > *Vraag om een Minima effect rapportage op de voorgestelde maatregelen en laat berekenen wat de effecten zijn op het besteedbare leefgeld per maand, voordat u besluit de structurele maatregelen af te schaffen.*

Positie mensen met een chronische ziekte en beperking

De armoedecoalitie is enthousiast over het voorstel van het college om de collectieve ziektekostenverzekering te differentiëren en de mogelijkheid tot toegang te verhogen tot mensen met een inkomen tot 175% van de bijstandsnorm. Dit komt tegemoet aan een grote groep mensen met een inkomen boven de 125% maar vanwege hoge zorgkosten een veel lager besteedbaar inkomen. Tegelijkertijd maken wij ons nog steeds zorgen wat de exacte impact is van de voorgestelde maatregelen bij elkaar voor mensen met een chronische ziekte of beperking die niet 100% arbeidsongeschikt zijn. Naast de armoedemaatregelen hebben zij immers ook te maken met eigen bijdragen, stapeling van kosten, en signaleren voedselbanken al enige tijd een stijging van het aantal aanmeldingen van mensen met een chronische ziekte of beperking.

Aanbeveling:

- > *Wij vragen u om de maatregelen door te rekenen op de effecten voor mensen met een chronische ziekte en daarbij niet alleen te kijken naar de hier in deze nota voorgestelde maatregelen, maar alle toenemende kosten voor mensen met een ziekte mee te nemen en de bijdrage die het life event budget hieraan wel en niet kan leveren.*

Zorg eerst voor voldoende beschikbare betaalbare huurwoningen, dan is afschaffing van het woonlastenfonds niet nodig

Voor het afschaffen van het woonlastenfonds vragen wij aparte aandacht. Wij snappen de redenering van het college dat het woonlastenfonds onbetaalbaar wordt als iedereen die er recht op heeft er gebruik van maakt. Maar feit blijft dat de woonlasten in Utrecht gemiddeld twee keer zo hoog zijn als waar het Nibud mee rekent. Dat betekent dat het voor mensen met een laag inkomen in Utrecht vrijwel onmogelijk is om rond te komen van hun budget omdat zij veel te hoge woonlasten hebben. De afgelopen jaren kwamen er steeds minder vaak betaalbare woningen vrij (het aantal is gedaald van 27% in 2010 naar 3% in 2015). Mensen met een laag inkomen krijgen vrijwel alleen woningen aangeboden in het duurdere sociale huursegment (575-675/775).

Raadsinformatieavond 27 oktober 2015

Met een urgentieverklaring mag je een aanbod niet weigeren, anders verlies je je urgentie. Dit betekent heel simpel dat mensen die klaargestoomd zijn bij de maatschappelijke opvang om uit te stromen alleen kunnen doorstromen naar een zelfstandige woonruimte die te duur is voor hen, waardoor de kans zeer reëel is dat deze mensen binnen niet al te lange tijd wederom in de financiële problemen terecht komen. De maatschappelijke kosten baten analyse is hierop negatief. Nog los van wat dit voor de mensen zelf betekent! Juist omdat er in Utrecht vooral dure sociale huurwoningen vrij komen is het woonlastenfonds ingesteld. Voor het woonlastenfonds kom je ook alleen maar in aanmerking als je in een dure sociale huurwoning woont. De armoedecoalitie onderschrijft het streven van het college om te zorgen dat er meer betaalbare sociale huurwoningen vrij komen. Afschaffen van het woonlastenfonds is dan niet nodig. In dat geval zal er geen beroep op worden gedaan.

Onze aanbeveling is:

- > *Zorg eerst voor voldoende betaalbare sociale huurwoningen. Dan is het woonlastenfonds vrijwel niet nodig. Afschaffen is voorbarig en leidt tot grote financiële problemen bij mensen die willen uitstromen uit de maatschappelijke opvang, of andere intramurale voorzieningen.*

Schuldhelpverlening

De Armoedecoalitie maakt zich zorgen over de toenemende schuldenproblematiek en vraagt zich af of de huidige voorstellen toereikend zijn om de stijgende problematiek adequaat het hoofd te bieden. Wij onderschrijven de signalen van Stadsgeldbeheer hierover.

Aanpakken systeem en bureaucratie

De armoedecoalitie is zeer verheugd dat het college het systeem van werk en inkomen wil aanpakken en beter wil laten aansluiten op de leefwereld van mensen die gebruik maken van de regels en instrumenten. De coalitie vindt het essentieel dat beoogd wordt om hiervoor ervaringsdeskundigen in te zetten bij werk en inkomen. Ons inziens is het belangrijk om de inzet van ervaringsdeskundigen structureel te maken, en zeker waar het opgeleide ervaringsdeskundigen betreft dit ook volwaardig te financieren.

Aanbeveling:

- > *concretiseerde bijdrage van ervaringsdeskundigen in beleid en uitvoering werk en inkomen, en geef aan hoe deze structureel wordt ingezet*
- > *honoreer opgeleide ervaringsdeskundigen volwaardig en geef hen een arbeidsovereenkomst.*

Lobbyagenda

De Armoedecoalitie is verheugd over het initiatief van het college om samen met partijen in de stad en de G4 een lobby agenda te starten richting het Rijk, met als doel problemen die op Rijksniveau liggen gezamenlijk aan te kaarten. Samen sta je sterker!

Afschaffing structurele maatregelen vraagt om versoepeling bijzondere bijstand

Het college stelt voor om de bijzondere bijstand te versoberen. Logischer zou zijn de bijzondere bijstand te verruimen. Immers indien het aantal voorliggende voorzieningen kleiner wordt, zal het beroep op de bijzondere bijstand toenemen.

Daarbij verrast het ons om de rechtsbijstandsmogelijkheid in de bijzondere bijstand te willen beperken. Wij hebben ons laten vertellen dat het maar zeer beperkt gebeurt dat iemand meer dan eens per jaar een procedure volgt. De vraag is waarom een inperking nodig is.

Tevens wijzen wij erop dat versoebing leidt tot verdere uitsluiting. Bijvoorbeeld mensen met een schuldenregeling komen niet in aanmerking voor een aanvullende ziektekostenverzekering, en moeten voor een deel van medisch noodzakelijke kosten een beroep doen op de bijzondere bijstand. De coalitie vraagt de Raad expliciet te regelen dat dit mogelijk blijft.

Aanbeveling:

- > *Versoebing bijzondere bijstand is niet gewenst, zeker niet als structurele armoedemaatregelen worden afgeschaft.*

Leergeld en voedselbank

Stichting Leergeld en de voedselbank zijn essentiële voorzieningen in de stad. Die er beiden voor zorgen dat

Raadsinformatieavond 27 oktober 2015

kinderen sportkleden hebben om te sporten, boeken voor school kunnen betalen, mee kunnen op schoolreis, er eten is voor de avond, er een dringende helpende hand wordt geboden om uit de schulden te komen en hulp te accepteren. Deze voorzieningen zijn wat ons betreft integraal onderdeel van de lokaal noodzakelijke infrastructuur om armoede gezamenlijk te kunnen aanpakken. Natuurlijk is het prima om te kijken of extra financiering van elders wordt gevonden, maar het baart de armoedecoalitie ernstige zorgen dat het college niet garandeert dat deze voorzieningen hoe dan ook overeind moeten blijven.

Aanbeveling:

- > *De armoedecoalitie zou graag zien dat de Raad het college om een garantiestelling vraagt voor als het experiment naar externe financiering niet lukt.*

Tot slot

De Armoedecoalitie is kritisch ten aanzien van de nota Utrecht Inclusief. Wij pleiten voor een betere balans tussen noodzakelijke structurele regelingen bij langdurig laag inkomen en het life event budget. Zodat ook mensen die langdurig zijn aangewezen op een laag inkomen voldoende leefgeld overhouden en de kans krijgen zich te ontwikkelen en ontplooien.

Bijlagen: voorbeeldminimabegroting van het Nibud; voorbeeld gevolgen afschaffen woonlastenfonds apart in ibabs